

Lahari

Communique

NEWS LETTER FOR PRIVATE CIRCULATION AMONG THE LEGAL FRATERNITY

VOLUME 13

June-September 2001

Parts 3-6

Justice N. K. Jain New CJ

By a notification dated August 21, 2001 Mr. Justice Nagendra Kumar Jain was appointed as the new Chief Justice of High Court of Karnataka. In a simple ceremony held at Rajbhavan on 31-8-2001 the Governor of Karnataka Ms. V. S. Ramadevi administered the oath of office to him. Prior to his new appointment Mr. Justice N.K. Jain was the Chief Justice of Madras High Court.

PROFILE

Justice Nagendra Kumar Jain, who took over as the Chief Justice of the High court of Karnataka, is an illustrious son of Justice J. P. Jain who died as a sitting Judge of Rajasthan High Court during 1975. Born on 22-10-1942 Justice N. K. Jain was enrolled as an advocate on 26-01-1968 after obtaining his law degree. Justice N. K. Jain was key sportsman from his school days. Later he represented Universities of Rajasthan and Jodhpur. He was the state Badminton champion from 1955 to 1968. He represented State of Rajasthan in inter-state Badminton championships besides representing the National Team. As an advocate Justice N. K. Jain was active in the affairs of Rajasthan Bar Council and the Bar Council of India. He was a member of the Bar Council of Rajasthan from 1971 to 1990 which spell included the chairmanship of the Rajasthan Bar Council from 1985-86. He was also a member of the Bar Council of India as well as Bar Council of India (Trust) from 1987 to 1990. During the same period he was a member of the National Law School of India University. He also served as an executive member of the Bar Council of India. Justice N. K. Jain served as a nominated member of the academic Council of NLSIU Bangalore between 1993 and 96. Elevated as a permanent judge of Rajasthan High Court on 27-9-1990 he served both in Jodhpur and Jaipur

See Page 4

Midway Interference Barred

Taking serious view of the casual manner in which various High Courts are granting stay orders resulting in halting of the trial of cases under the Prevention of Corruption Act a bench of the apex court comprising Mr. Justice K. T. Thomas and Mr. Justice S. N. Variava on Wednesday (September 26, 2001) virtually took away the power of High Courts to grant stay orders under section 482 of the Criminals Prodecure Code. Justice Variava said even if the High Courts take up appeals during pendency of trial, exercising their jurisdiction under Sec. 482 Criminal Procedure Code, "there can be no stay trials under PC Act... not even temporarily".

The judgment was passed in an appeal filed by a public servant Satyanarayana Sharma against the order of Rajasthan High Court upholding framing of charges against him by the special court after the high court having stayed the proceedings of the special court for seven years. In the petition before the high court Mr. Sharma had sought for quashing of the corruption charges levelled against him by the prosecution. Deprecating the tendency of stalling the trial of cases falling under Prevention of Corruption Act the bench observed that "corruption in public offices becoming rampant. When public servants are sought to be prosecuted under the Prevention of Corruption Act... stay of trials are obtained and parties successfully managed to delay the trials." The bench ruled that no court could stay trial of cases under Prevention of Corruption Act. It also asked the registrars of all high courts to "list all cases in which stay has been granted before the court concerned so that appropriate action can be taken by that court in the light of this decision."

In his separte but concurring judgment, Justice Thomas said "when parliament imposed an undiluted ban against granting stay of any proceedings involving on offence under Prevention of Corruption Act, 1988 on any ground whatsoever, no court shall circumvent the said bar through any means." Referring to Sharma's case, the bench said : "We find that what has happened in this case is happening in a large number of matters." The prohibition in Section 19(3) of the Act "is couched in a language admitting of no exception whatsoever, which is clear from the provision itself," Justice Thomas noted, adding that none of the provisions of the Code of Criminal Procedure could be invoked for circumventing any one of the bans enumerated in the law.

SC Gets New Judges

President Sri K. R. Narayanan appointed Mr. Justice P.V. Reddy, Chief Justice of High Court of Karnataka and Mr. Justice Ashok Bhan, Judge, High Court of Karnataka as the judges of Supreme Court of India. They were sworn in as judges of the Supreme Court at New Delhi on 17-8-2001. In connection with their elevation to the apex court AAB had organised a farewell function at Bangalore on 14-8-2001. Mr. K. N. Subba Reddy, President, AAB, presided over the function.

New CJ for Madras HC

The President of India appointed Mr. Justice B. Subhashan Reddy as the new chief justice of Madras High Court. Mr. Reddy was sworn in as the chief justice on 12-9-2001. Before his elevation he was a judge of the High Court of Andhra Pradesh. Justice Reddy replaces justice N. K. Jain who was recently transferred as the chief justice of the High Court of Karnataka.

Working hours restored

In modification of General Circular No. 5/2001 the High Court of Karnataka restored the previous working hours of subordinate courts, family courts, Labour courts and Industrial Tribunals which was prevailing prior to 14-5-2001. The revised timings took effect from 18-9-2001 according to which the working hours have been fixed as 11 a.m. to 2 p.m. and 3 p.m. to 5 p.m. Office working hours has been prescribed as 10-30 a.m. to 5.30 p.m. with a lunch break from 2 p.m. to 3 p.m.

Communique Poll

An opinion poll regarding working hours of the subordinate courts conducted by "Communique" revealed that while 95% of the respondents are in favour of the previous working hours only 4% of them are in favour of the revised working hours while 1% had no opinion to offer. The "Communique" thanks all the respondents who participated in the poll.

Plea to Restore Old Timings

The All India Advocates Association President, Mr. Bhaktavachala has addressed a letter to the Chief Justice of High Court of Karnataka requesting him to restore the earlier court timings in the interest of litigant public and lawyers. The letter sent during the first week of June has also highlighted the difficulties faced by the litigant public particularly because of the sudden change of working hours effected during summer vacation.

.....justice can never be done in the midst of injustice.

- Simone de Beauvoir

Allow the Queue

When the judge of a higher court directs the subordinate court to disposs of a suit or proceeding within a time frame that judge hardly perceives that the rhythm of the subordinate court gets altered in as much as the course of the suits or proceedings pending before the subordinate court gets delayed. Issuance of such direction in a case remanded to the subordinate court is understandable and it stands to reason. However, direction issued by a higher court in a pending case of recent origin results in delay in disposal of older cases.

It is not uncommon these days that the trial judges are put under lot of stress and strain on account of the suits or proceedings where higher courts have issued directions to disposs of the pending case within a time frame and the strain experienced by the court is reflected in the remarks that it will take up only cases where directions are issued notwithstanding the fact that the cases which have reached the court much earlier gets a shabby treatment and the later cases get precedence over the earlier cases solely on the basis of the directions issued by higher courts. So much so in larger cities where certain courts are trying only new suits ignoring the older suits merely because in the new suits directions have been given by the higher courts to dispose the matter within a time frame. Perhaps one or more courts to exclusively deal with such cases can be established due to the increasing number of cases

where such directions are issued. While nobody questions the authority of higher courts to issue such directions to subordinate courts one would be justified in questioning the propriety to issue such directions. The substance of the matter is that higher courts must be exercising the prerogative of issuing such directions in circumstances rather than routinely showing such indulgence in large number of cases. Perhaps the public policy of the state to render speedy justice to the litigants is traversified by the acts of such indulgence in a casual and or cavalier manner.

Normally a trial court proceeds with certain direction and momentum with the avowed objective of doing justice to the parties at the earliest point of time. Barring exceptional circumstances if the trial judge is directed to give precedence to later suits will it not amount to asking him to proceed directionless? Because of such large number of cases wherein directions are issued the litigants who approached the courts earlier are rendered helpless and forced to suffer continued injustice. The best way to minimise such injustice and ensuring speedy justice calls for restraint on the part of the judges of higher courts vis-a-vis directing subordinate courts to give preference to new cases over and above older cases. Is the judiciary willing to remedy the problem lest litigants would not loose faith in the efficacy of the system?

Urgent Action Needed

Month of September 2001 witnessed a spate of functions organised in the playground facing Bangalore City Civil Courts Complex which affected the working of courts. It is ironical that a former judge participated as a guest in one such function. The blare of public address system with the highest decibel and chanting of slogans virtually disrupted the functioning of courts. Obviously, there is no apparent action initiated by the Registrars to prevent holding of such functions that too with the use of loudspeakers. No doubt the playground belongs to the college functioning within the vicinity of the city civil courts complex and therefore it may become an excuse for the

administrative heads of the courts not being able to directly prevent holding of such functions. Nevertheless they are not prevented from raising the issue with the authorities of the college bringing to their notice the harmful effects on the working of the courts. Further the matter could be raised with the police on the ground of noise pollution. If need be, public interest litigation could also be initiated in the matter since it is affecting the proper working of the courts. However the judicial authorities are silent in the matter as if it is not their concern. It is high time that suitable remedial action be taken to prevent recurrence of such instances.

Judicial Activism - Use and Abuse

A. N. Jayaram, Advocate General

From the last issue

This wide exercise of power has been greatly beneficial to our people. Without long procedural and other delays, the courts have been able to provide swift solutions to large masses of people, so much so that this power of the judiciary has been instrumental in protecting and enforcing people's rights to a large extent particularly for the masses of disadvantaged people.

While the people have approached the courts in implicit faith that they will receive appropriate relief, the courts have responded warmly to this appeal and perceived itself as the harbinger of a new value system in justicing for the masses. Courts which were looked upon in earlier decades as institutions for the elite are now playing a role singularly edifying, earning the confidence of the masses. The cry for judicial inquiry is a manifestation of our people's belief that the judiciary acts justly, fairly and for the good of the people and not for any group or party.

Nevertheless the governance of India is not a task assigned to judiciary by the Constitution. As Justice H. R. Khanna observed :

"the bosom of the judiciary is not wide enough for all kinds of hopes and fears of men nor is it in a position to provide solution for any and every problem."

This enormous faith of the people in the judiciary imposes an onerous responsibility and makes it imperative that the judiciary use its scarce judicial resources only where its efficacious intervention is most needed.

In a discussion of this nature, we should not be oblivious to the inherent dangers of this instrument of justicing lest it do grave damage to the judicial fabric itself.

The rousing of public expectations having regard to the repeated successes of their approach to the courts may pose an intolerable burden, which the court system may be unable to bear.

The other vital aspect is that there are limitations to the continued success of the system of judicial activism given the fact that the Judges who administer the system are human beings. It

is well to heed the warning of Prof. Griffith :

"....Judges are the product of a class and have the characteristics of that class. Typically coming from middle-class professional families, independent schools, Oxford or Cambridge, they spend 20 to 25 years in successful practice at the bar, mostly in London, earning very considerable incomes by the time they reach their forties. This is not the stuff of which reformers are made, still less radicals."

Justice Krishna Iyer has taken the view that PIL is to be regarded "as a necessary forensic movement and not a freak judicial wonder" and that the strength of the movement depends not on court rulings but on people's backing legislations into solid statutory authority.

There is yet another reason why Judicial Activism will stay with us. The overall situation in the country offers no hope that the societal situation will change for the better in the foreseeable future. There is a systematic dilution of democratic values - the progressing devaluation is not only of money but of political and societal values. As F. A. Hayek a great social and legal scholar says :

"Though a great deal of nonsense has been and still is being talked about democracy and the benefits its further extension will secure, I am profoundly disturbed by the rapid decline of faith in it. This sharp decrease of the esteem in which democracy is held by critical minds ought to alarm even those who never shared the unmeasured and uncritical enthusiasm it used to inspire until recently, and which made the term describe almost anything that was good in politics."

It is sad to note that we no longer have a situation of which Walter Lippman, a universally respected American Journalist, spoke :

"In a free society, the state does not administer the affairs of men.

It administers justice among men who conduct their own affairs."

A resort to courts and invoking Judicial Activism will come to be used more and more by the

See Page 4

Around the Courts

□ **Sec. 197 of Code of Criminal Procedure, - No prior sanction is required to prosecute public servants under anti corruption or criminal laws :**

In a judgment delivered during fourth week of July, 2001 a Division bench of the Supreme Court comprising Mr. Justice G. B. Pattanaik, Mr. Justice S. N. Phukan and Mr. Justice B. N. Agrawal, ruled that prior sanction to prosecute a public servant facing charges of anti corruption or criminal laws is not a must. The court held that the question of seeking prior sanction for the trial could be decided at the end of the proceedings. Former Sikkim Rural Development Secretary, P. K. Pradhan, who with former Sikkim Chief Minister Nar Bahadur Bhandari, facing trial under the Prevention of Corruption Act had preferred an appeal before the apex court against the decision of the trial court to frame charges against him. A judgment however said that it was well settled law viz., question of sanction under sec. 197 Cr pc could be raised at any time after the court took cognizance of the offence.

"But there may be certain cases where it may not be possible to decide question effectively without giving opportunity to the defence to establish that what he did was in discharge of official duty. In such an eventuality, the question of sanction should be left open to be decided in the main judgment, which may be delivered upon the conclusion of the trial."

□ **Bonafide requirement of the rented premises - Dismissal of earlier petition, no bar for filing eviction petition subsequently;**

A bench of the supreme court has ruled during the last week of July that there is no restrictions on the number of chances a landlord can avail in order to secure eviction of his tenant on the grounds of bonafide requirement.

The significant ruling has said that the landlord can file eviction petition against the tenant on a different cause of action even though similar petition had been dismissed earlier. The court observed "Even if a suit for eviction on the ground of bonafide requirement is filed and is

dismissed, it cannot be held that once a question of necessity is decided against the landlord he will not have a bonafide and genuine necessity even in future. In an eviction suit on the ground of bonafide requirement the genuineness of the said ground is to be decided on the basis of requirement on the date of suit." The court also observed "In a suit for eviction of a tenant under the Rent Act on the ground of bonafide requirement even though the premises remains the same, the subject matter which gives cause of action may be different. The ground for eviction in the subsequent proceedings is based upon requirement on the date of the said suit even though it relates to the same property."

□ **Prevention of Corruption Act, 1988 - convicted public servant, not entitled to hold office till he is cleared of charges :**

In an important ruling delivered on August 2, 2001 a bench of the apex court comprising Mr. Justice K. T. Thomas and Mr. Justice S. N. Variava, ruled that a public servant convicted in a corruption case should not hold office till he is cleared of the charges by a superior court. The bench said that "It is necessary that the court should not aid the public servant who stands convicted for corruption charges to hold public office until he is exonerated after conducting a judicial adjudication at the appellate or revisional level." The court observed that corruption by public servant has now reached a monstrous dimension in India and its tentacles have started gripping even the institutions created for protection of the republic. Proliferation of corrupt public servants could "garner momentum to cripple the social order if such men were allowed to continue to manage and operate public Institutions. Unless those tentacles are intercepted and impeded from gripping the normal and orderly functioning of the public offices, through strong legislative, executive as well as judicial exercises, the corrupt public servants could even paralyse the functioning of such institutions and thereby hinder the democratic polity" the bench warned.

See Page 5

Subba Reddy Re Elected

In the election to the Advocates Association Bangalore held on July 29, 2001 Mr. K. N. Subba Reddy, has been elected for the record number of times as the President of the Association. It is noteworthy that Mr. Reddy who had lost the previous election by narrowest margin this time romped home with a huge majority. Mr. H. M. Mariyappa was elected as the General Secretary and Mr. D. G. Chinnappa Gowda as the Treasurer.

K. N. Subba Reddy

H. M. Mariyappa

D. G. Chinnappa Gowda

The following members were elected to the governing council :

City Unit : G. Jayashree, A.P. Ranganatha, K. P. Appaiah, G. Sudha, H. A. Kumara Swamy, A. Lalitha, B. S. Rajashekhar, A. N. Gangaharaiah, Kempanna, D. Muniyappa, B.J.G. Sathyashree, S.R. Viswanatha. High Court Unit: N. P. Amruthesh, V. Sushma, S. Vamsi Krishna, Gode Nagaraja, Sumangala. A. Swamy, Honnappa, K. N. Mohan. Magistrates Court Unit : S. Raghunatha Gowda, R. Rajashekhar, C. N. Naganna, N. Udayakumar, A.G. Basheer Ahmed Khan. Mayohall Unit : M. A. Appayya, Irshad Ahmed, A. P. Natesh, G. R. Anil Ghosh, Bhaktavachala.

Unit Office Bearers Elected

The Governing Council meeting of AAB held on 17-8-2001 elected the following unit wise office bearers viz, City Unit : MR. A. N. Gangadharaiiah, Vice-President; Ms. R. Lalitha, Joint Secretary, High Court Unit : Mrs. N. P. Amruthesh, Vice-President; Mr. K. N. Mohan, Joint-Secretary, Magistrate Courts Unit: Mr. R. Rajashekhar, Vice-President; Mr. C. N. Naganna, Joint-Secretary. Election to the Mayohall Unit was postponed to the next Governing Council Meeting. In the meeting of the Governing Council held on 14-9-2001 Mr. M. A. Appayya and Mr. G. R. Anil Ghosh were elected as the Vice-President and Joint-Secretary respectively of the Mayohall unit.

State Bar Council

□ A Committee of the State Bar Council comprising Sri. V. T. Rayaraddi, Chairman, Sri Abdul Reyaz Khan and Sri Rajendra Desai, members, inspected the Government Law College, Kolar on 9-6-2001 and submitted a report recommending closure of the college with immediate effect on the grounds of lack of infrastructure, qualified teachers, misuse of funds etc.

□ A Committee of the State Bar Council comprising Sri Abdul Reyaz Khan, Chairman, Sri S. Shankarappa and Sri H. C. Shivaramu, members, has submitted a report, dt 12-6-2001 recommending the Bar Council of India to close down the University Law College, Bangalore, with immediate effect till the college obtain permission/ recognition of Bar Council of India to run the five years law course.

□ As per the press release, dated 29-6-2001 issued by the Karnataka State Bar Council the following law colleges are not recognised by the Bar Council of India. Those colleges are Islamia Law College, Rajiv Gandhi Law College, Priyadarshini Law College (all from Bangalore) and Krishna Law College, Tumkur. Karnataka State Bar Council has recommended to close down the following law colleges viz., Anjuman Law College, Bijapur, Hombegowda Law College, Mandya and Government Law College, Kolar.

See Page 5

Judicial Activism - Use and Abuse

from page 2

Justice-starved masses, there is need for the judiciary to be wary of its use in new situations as they develop to ensure that the Judiciary does not by such unbridled use, inflict a durable damage upon itself.

There are many who like to view Judicial Activism as an unalloyed blessing and that nothing should be done to thwart its use or define limitations for such use. The criticism that Judicial Activism may be taken by courts too far is rebutted by the patron saints of this movement. Justice Bhagwati expatiates:

"This criticism is based on a highly elitist approach and proceeds from a blind obsession with rites and rituals sanctified by an outmoded Anglo-Saxon jurisprudence."

Justice Bhagwati strongly defends the system:

"The judiciary has to play vital and important role not only in preventing and remedying abuse and misuse of power but also in eliminating exploitation and injustice. The summit judiciary in India, keenly alive to its social responsibility and accountability to the people of this country has liberated itself from the shackles of western thought, made innovative use of the power of judicial review, forged new tools, devised new methods and fashioned new strategies for the purpose of bringing justice to socially and economically disadvantaged groups. It has given hope to the justice starved millions of India."

It is well to remember Justice Cardozo's plea:

"The judge, even when he is free, is still not wholly free. He is not to innovate at pleasure. He is not a knight-errant roaming at will in pursuit of his own ideal of beauty or of goodness."

Are there further damages in free application of Judicial Activism? Apparently there are: The strength of legitimacy attached to decisions rendered on the basis of traditional legal criteria may be eroded. Also excessive reliance on courts may dampen democratic self-government and atrophy these institutions and their moral and social responsibility for the future.

At all event Judicial Activism cannot and should not be made a substitute for the efficacy and healthy working of elected bodies who have a constitutional duty to perform. Learned Judge Hand had a significant thing to say:

"A society so riven that the spirit of moderation is gone, no constitution can save; a society

where that spirit flourishes no constitution need save; a society which evades its responsibility by thrusting upon the courts the nurture of that spirit, that spirit in the end will perish".

It is common knowledge that from 1950 to 1967, without demur, the supreme court accepted the power of Parliament to amend constitution even to the extent of allowing judicial remedies for enforcement of fundamental rights to be taken away. It was only in Golaknath's case that the court demurred to the thought of fundamental rights being dealt with by Parliament casually. Keshavananda's case gave flesh and blood to the concept that "Basic features" of the constitution were unamendable. This was a Supreme Court perceiving its role as the champion of people's rights and protector even against a duly elected Parliament, an awesome role not envisaged in the constitution.

From this stage on there was no looking back. Corrupt politicians and businessmen whose acts and omissions were closely scrutinized were in no position to challenge the power of the court. The people perceived these developments as a great moral victory for the masses and Judges were heroes in the eye of the nation. The Supreme Court and other courts perceived themselves as the last resort of the oppressed and of those denied justice due to them and kept their doors open for more. Business was booming!

There are certain aspects of PIL which require special mention: when a decision is made by a Judicially activist court, it is not made as in adversarial proceedings. The court consults several interests, secures views of experts in the field, appoints commissions to investigate and to report and finally renders a decision in the form of directions or otherwise. In this type of legal action there is no winner and there is no loser. Society is the gainer. As the directions are addressed to persons (institutions concerned including Governments) there is a readiness and willingness to carry out the directions, as it emanates from the court. Also Governments and others before the court offer their best cooperation, produce all documents/materials to help the court to reach a proper decision. The decision secures a nation-wide acceptance which is a strong factor for its working implementation and becomes the model for other situations.

to be continued...

News Panorama

□ A Losangeles court has recently awarded 3.6 billion dollars compensation to a smoker with incurable lung and brain cancer (claimant) as damages. M/s. Philip Morris, the cigarette manufacturer, the respondent in the claim petition was held guilty of not properly warning the smokers of the risks of smoking. This award is the largest individual punitive damages awarded ever against a cigarette manufacturer.

□ With a view to show that the patent system introduced by the Australian Government is flawed and that the law made it possible to patent anything Mr. John Keogh, a Melbourne lawyer, obtained patent for wheel during July 2001. Mr. Keogh explained that the patent office would be required to issue a patent for anything. All they're doing is putting a rubber stamp on it.

□ During the first week of July 2001, Delhi High Court imposed a whopping Rs. 50,000 as cost on a lawyer for abusing its forum for his own publicity by seeking cancellation of the visit of Pakistani president Pervez Musharraf to India by filing a public Interest Litigation. A division bench of the court directed the petitioner Mr. C. S. Rathour to deposit the money with the Delhi Legal Services Authority within six weeks.

Book Released

In a function organised by the AAB at High Court Unit Mr. Justice M. F. Saldanha, Judge, High Court of Karnataka, released a book "The law of clubs and societies in India" written by Prof. V. Narayana Swamy, Advocate. Mr. Justice G. C. Bharuka was the Chief guest at the function presided over by Mr. K. N. Subba Reddy, President AAB.

Advocates Co-operative Society

37th Annual General Body Meeting of the Bangalore Advocates Co-operative Society Limited was held on 23-9-2001 at the AAB Auditorium. The meeting presided over by Sri Y. Vasudeva, President of the Society, adopted the report of 36th Annual General Body Meeting, the audited accounts of the society for the year 2000-01 and the budget for 2001-02.

PROFILE

from page 1

benches. After his transfer to Madras High Court on 19-12-1997 he acted as Chief Justice of the said High Court on three occasions before he was elevated as the Chief Justice on 13-9-2000. Justice N. K. Jain served as the chairman of the Advisory Board under Criminal Law Amendment, Act for about an year during 1998-99, besides acting as the presiding officer of the Tribunal constituted under the Criminal Law Amendment, Act for about two and half years from January 1999. He was the acting Executive Chairman of the Tamilnadu Legal Services Authority from January 1999 and later he became the Patron-in-chief of the said authority from september 2000 onwards.

Matrimony

33 years aged Somavamsa Kshatriya lawyer seeks matrimonial alliance from suitable bride. Caste no bar. Prefers lady Advocate.

Contact - Ph. : 2238334

Latest Publication

Secure your copy

ARUN SHOURIE'S

Courts and their Judgments
Premises, Prerequisites, Consequences

Pages 454, Calico bind, Price Rs.495/-

Copies available at MPP Book House,
Bangalore - 560 009

For free door delivery, contact
Ph: 6611448, 6611963

Around the Courts

from page 3

□ Sec 87 of the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Act, 1987 - the endowment Deputy Commissioner has jurisdiction and power to decide whether the temple is public or private ;

In the judgment delivered during the first of week of August 2001 a bench of the apex court comprising Mr. Justice S. Rajendra Babu and Mr. Justice Shivaraj V. Patil, has ruled that an institution of endowment is public one and burden of proof lies on the person claiming it to be private. Thus, every religious institution is a public property unless proved otherwise. The endowment Deputy Commissioner has jurisdiction and power under section 87 of the Act to decide whether a temple is a public or private one. However, the court said that such a decision could be made only if dispute arose whether it is a private temple. Dismissing the appeal by Teki Venkataratnam the court said that if the appellant's argument was to be accepted, it was enough for any person or body to claim a temple as a private one so as to take away the power and jurisdiction of the Deputy Commissioner. A mere self serving design of a party to claim a temple as private one cannot defeat specific statutory provision the court said. The appellant had challenged the order of the endowment Deputy Commissioner holding that Sri Panduranga Vittal Swamy Temple in Chilikapudi (AP) as a public temple.

□ Sec. 14 of the Delhi Rent Control Act - Land Lord has no vested right to evict tenant :

In a judgment delivered during the fourth week of August 2001 a bench of the Apex Court comprising Justice A. P. Misra and Justice D. P. Mohapatra, ruled that Delhi Rent Control Act gives complete protection to a tenant against his eviction as it does not give the land lord a vested right to get the tenant vacated. Explaining the effect of Sec. 14 of the Act, the court said landlord cannot cite the exception noted under it to be his vested right to evict a tenant.

"In our considered opinion by no sketch of imagination it could be held that landlord has any vested right by virtue of Sec. 14 of the Act", the bench said. Further the court observed that Sub-Secs (a) to (l) of Sec. 14 of the Act provides the grounds under which the controller could make an order for recovery of possession of the premises in favour of the landlord. The right sought to be inferred as vested right was only under its proviso and added that proviso could not enlarge the main section.

"When main section is only a protective right of a tenant, various sub clauses of its proviso cannot be construed as giving vested right to a landlord" the court said.

Point Blank

□ We are yet to come across a governor who has sworn in a person convicted under the Prevention of Corruption Act. We have a constitution which has never imagined this. We have judgments which have never conceived this.

The constitution bench of the Apex Court made this observation while hearing arguments of Ms. Jayalalitha's counsel K. K. Venugopal.

□ I do not approve of technical disposal of cases. The quality of justice should match the quantity of cases disposed of.

Mr. Justice Subhashan Reddy, the Chief Justice of Madras High Court, while speaking to the press at Chennai after he was sworn in.

Rare Distinction

Ms. S. Rathnamma, a practicing Advocate from Bangalore, has achieved a rare distinction of obtaining a diploma in alternative therapies. She took active role in organising State level seminar on Drugless therapies organised by Karnataka Forum of integrated Alternative Systems of Medicine at Bangalore.

Lawyer Murdered

It has been reported that the dead body of M. Veeranna Gowda, an Advocate from Bangalore, was traced on 23-9-2001 at a ravine near B. G. Mole Village, Malavalli Taluk, coming under the jurisdiction of Belakavadi P. S. under stranger circumstances. Mr. Gowda who was residing at Someswara Nagar, Bangalore-27 (aged 31 years) left his room on his scooter on 22-9-2001 on the reason of meeting someone near K. R. Market. Thereafter, his whereabouts were not known and consequently a missing complaint was lodged with Siddapur P. S. in Bangalore on 26-9-2001. Later the news of the body of the deceased having been traced in Malavalli Taluk reached the family members.

Letter to the Editor

Sir,
Saudi Arabia deported him. After a brief stint in Sudan, he had to leave that country also. He moved on to Afghanistan. This fugitive named Osama Bin Ladan has brought misery wherever he went. The fact that his host country continues to give shelter to this monster even after September 11, terrorist attack in USA speaks volumes about the sinister designs of that country. For the sake of one person the Taliban regime has virtually sacrificed thousands of Afghan citizens.

Islam does not preach violence nor does Osama Bin Ladan has any authority to give call for jihad. With a view to restore peace in the world Osama Bin Ladan and Mulla Omar require to be captured and they should be tried in accordance with International Law.
S.M. Razvi, Advocate

Transfers

With effect from 13-8-2001 the following transfers have taken place in the cadre of Civil Judge (Sr Dn).

Mr. B. M. Raju, II Addl. Civil Judge (Sr Dn) Bangalore Rural District has been posted as Civil Judge (Sr Dn) Srirangapatna; Mr. A. Manjunath, I Addl. Civil Judge (Sr Dn) Bangalore Rural District is transferred to the Court of II Addl. Civil Judge, (Sr Dn) Vice Mr. B. M. Raju; Mr. S. N. Gaddi, Addl. Judge, Court of Small Causes, SCCH 20 (Mayo Hall) is transferred as I Addl. Civil Judge (Sr Dn) Bangalore Rural District vice Mr. A. Manjunath.

Foreign Tours

□ On 3-6-2001 Mr. S. Naganad, Advocate, reached Bangalore after two weeks tour of Russia.

□ On 26-6-2001 Mr. M. R. Nanjundeshwara, Advocate, left Bangalore for six months tour of U.S.A.

□ On 19-7-2001 Mr. Sindaghatta Nagaraja, Advocate, left Bangalore for U.S.A. He will be there for about six months.

Intend Travelling Abroad

Contact :

M/s Labbaik Tours & Travels,
9/1, Cunningham Road,
Commerce House, Flat
G 1-A, Bangalore - 560 052

Phone Nos :

2260363/2096055/2096066

Fax No. 2096077

Email :

labbaiktour@now-india.net.in

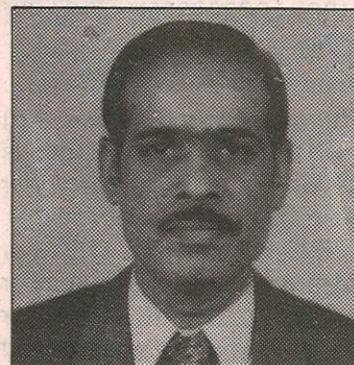
The firm organises Package tours to Far east & Southeast Asia. International and domestic Air passage, obtaining Passports and Visa etc., are also undertaken. Special attention will be given to Advocates travelling abroad and in India.

State Bar Council

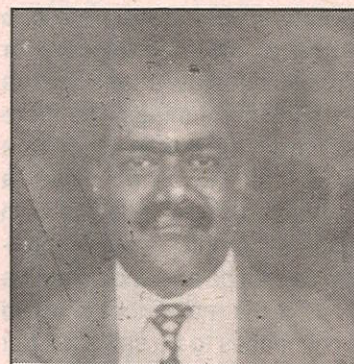
from page 3

□ On 11-8-2001 Mr. Arun Jaitley, Union Law Minister, inaugurated the first ever National Seminar on "Standards of Professional conduct Vis-a-vis advertisement in the legal profession" at Bangalore. The seminar was organised by the Karnataka State Bar Council. Chairman of The Bar Council Mr. Jayakumar S. Patil welcomed the guests. Among others State law ministers D. B. Chandre Gowda, Mr. D. V. Subba Rao, Chairman of the Bar Council of India and Mr. K. K. Venugopal, Senior Advocate, spoke on the occasion. Large number of lawyers attended the seminar as delegates. A number of High Court judges also participated.

□ As per the notification dated September 4, 2001 Mr. V. T. Raya Raddi and Mr. M. S. Krishne Gowda have been elected as the Chairman and Vice-chairman of the Karnataka State Bar Council.

V. T. Raya Raddi

M. S. Krishne Gowda

Taxing Logic and 80th Amendment

S. R. GOUTHAM, Advocate

From the last issue

For the purposes of this Clause:

(a) The expression 'taxes on the sale or purchase of goods' shall mean taxes on sale or purchase of goods other than newspapers, where such sale or purchase takes place in the course of interstate trade or commerce.

(b) The expression 'taxes on the consignment of goods' shall mean taxes on the consignment of goods (whether the consignment is to the person making it or any other person) where such consignment takes place in the course of inter-state trade or commerce.

(2) The net proceeds in any financial year of any such tax, except in so far as these proceeds represent proceeds attributable to Union Territories, shall not form part of the consolidated fund of India, but shall be assigned to the states within which the tax is leviable in that year and shall be distributed among those states in accordance with such principles of distribution as may be formulated by Parliament by Law.

(3) Substitution of new Art. 270. For Art. 270 of the Constitution the following Art. shall be substituted and shall be deemed to have been substituted w.e.f. 1-4-1996.

(not necessary for our purpose)

Art. 272 shall be omitted.

It will be noticed from 1(b) above that even where the goods are consigned to the consignor himself, tax will become leviable. In other words if you shift your goods from one pocket to another it will be treated as sales inter vivos and subjected to levy of tax!

The basic philosophy in the taxing statute with reference to sale or purchase is the transfer of property in the goods from one person to another person for valuable consideration. In the very scheme of things, the mere movement of goods from one place to another by a manufacturer/dealer to his own branch either intra-state or inter-state cannot be and should not be taxed. If the movement is taxed then it ceases to be sales tax but partakes the character of customs duty. Customs duty, by whatever

name you call it, for movement of goods within the territory of India albeit from one federating state to another federating state cuts the fabric and destroys the bond amongst the federating states. When the ugly and hideous passion of regionalism, provincialism, linguism, casteism, bigotry are obscuring patriotism and feeling of brotherhood, the fire must must be doused rather than oil is poured on it leading to a devastating conflagration.

An industrialist who manufactures goods selects the most appropriate place for manufacture of his goods. The considerations that weigh with him in selecting a place for manufacture are:

- (a) Availability of suitable land.
- (b) Power.
- (c) Water.
- (d) Availability of raw material.
- (e) Transport and other infra structural facility.
- (f) Availability of skilled and unskilled labour.
- (g) Other factors

Different states in the Federation produce different types of goods. Maharashtra produces engineering goods, sugar and cotton, Gujarat produces oil, Assam produces tea, Andhra Pradesh is the granary of the South, heavy metals are produced in Bihar, etc. These products are made available and sold locally in each and every state. It is the fundamental right of the citizen of India to reside in any part of India. As a corollary to this right, he has a right to obtain any goods produced anywhere in the Union, without any let, hindrance or restriction. Paving the way for taxing the movement of goods from one State to another through the 80th amendment is therefore not far-sighted but hopelessly myopic.

Fortunately, though the 80th amendment was assented to by the President on 9-6-2000, the CST Act has not been amended so far. I hope better sense will prevail and the Central Government takes steps to repeal the 80th amendment sooner the possible.

Concluded

Weddings

We are glad to inform that

❖ On 1-6-2001 Mr. K. S. Bheemaiah, Advocate, married Ms. C. A. Sarojini at Bangalore.

❖ On 10-6-2001 Mr. H. S. Ravikumar, an Advocate from Bangalore, married Ms. B. Roopa Devi at Kanakapura.

❖ On 17-6-2001 Mr. M. S. Vishwanatha, an Advocate from Bangalore, married Ms. C. Savitha at Mysore.

❖ On 31-8-2001 Ms. B. V. Pallavi, Advocate, married Mr. B. Kiran Kumar at Bangalore.

Vanishing Act

Chickpet police have registered a case against lawyer Mr. Shyam Sunder Shetty on the charge of cheating his professional colleagues. A complaint to this effect was lodged by another lawyer Mr. Ravikumar. Reportedly Mr. Shetty ran a chit fund business under the name and style of Sri Lakshmi Finance Company at Lingrajapuram. Several people including a number of lawyers had invested money in the said company to the tune of Rs. 1 crore. The complaint dt. 26-6-2001 mentioned that all of a sudden Mr. Shetty disappeared from the scene.

Kolar Diary

○ Pursuant to the resolution, dated 28-5-2001, adopted by the Emergent General Body meeting of the Advocates Association, Robertsonpet, that Advocates should abstain from attending the court of 1st Addl. Civil Judge (Jr. Dn) and JMFC, KGF, from that day till the presiding officer Sri G. D. Mahawarkar is transferred Advocates refrained from attending that court.

○ A special General Body meeting of the District Central Advocates Association, Kolar, held on 4-6-2001 condemned the amendment passed by the Rajya Sabha restricting participation of lawyers before the Consumer Redressal Fora. It was also resolved to support the demand of the Advocates Association, Robertsonpet, seeking transfer of the presiding officer of the first Addl. civil judge (Jr. Dn) and JMFC, KGF.

○ On 24-6-2001 Sri G. Narahari, Prl. District and Sessions judge, Kolar, inaugurated the second District level judicial employees conference at Kolar. Sri J. C. Neeralagi, Addl. District Judge released the book titled "Process Sibbandingodu Kaipide".

○ On 21-7-2001 Lok Adalat was held at Srinivasapur. 78 cases came to be settled on the occasion.

○ On 28-7-2001 Lok Adalat was held at Mulbagal.

○ On 4-8-2001 Seventh Lok Adalat was held at Kolar under the joint auspices of District Legal Services Authority and Kolar Advocates Association. Sri G. Narahari, Prl. District and Sessions Judge, Kolar, inaugurated the camp. Sri G. Srinivas, President, Kolar Advocates Association, presided over the function.

○ On 14-9-2001 Abdul Basheer, Advocate, passed away at Kolar. A condolence meeting was held at Kolar to mourn the demise of the Advocate which was attended by Advocates and judicial officers.

○ The Annual General Body meeting of the Advocates Co-operative Society, Kolar, was held at Kolar on 22-9-2001.

Miscellany

○ On 12-6-2001 Mr. M. R. Muniraju, Mr. Ramesh Babu and Mr. Balappa M. Irali, Advocates, opened their new law chamber at No. 17, 1st Floor, 9th main, Sampangiramanagar, Bangalore-27.

○ On 16-6-2001 Mr. Danappa P. Panibhate, Advocate, opened his law chamber at No. 12, S.S. Complex, 1st Floor, Nagappa Street, Seshadripuram, Bangalore-560 020. Ph : (R) 6530403.

○ On 17-6-2001 Mr. R. Rajanna and Mr. B. S. Viswanath, Advocates, opened their law chamber at No. 27, 2nd Floor, Someshwara Complex, Park Road, Akkipet, Bangalore-53.

○ Mr. Basavaraju Belavangala, Advocate, has written an open letter dated 1-8-2001 to the Registrar, Bangalore City Civil Courts, inter alia requiring to stop forthwith permitting vehicles belonging to outsiders being parked regularly in the City Civil Court Complex so that adequate parking space is available to the lawyers and litigants.

○ On 20-8-2001 M/s. Dixit and Alur, Advocates, opened their new law chamber at No. 219, 68th Cross, 5th Block, Rajajinagar, Bangalore-10, Ph : 3356637.

○ On 24-8-2001 Ms. Maina Verma, Advocate, opened an additional law chamber at No. 722, 2nd Main, 3rd Cross, Prakash Nagar, Bangalore-10, Ph : 3324257.

○ 22-9-2001 M/s. Jaypee Associates, Advocates, celebrated their 16th anniversary at Hotel Samrat Residency on a grand scale. More than 300 invitees participated.

News Focus

□ On 8-6-2001, Mr. S. Bangarappa, M. P. and former Chief Minister addressed the members of the AAB, High Court Unit, on the subject "Coalition Governments, democracy and political stability". Mr. Malleshaiah, President of AAB presided.

□ On 21-6-2001 Mr. V. Srinivasa Prasad, union minister of state for consumer affairs addressed the members of AAB, High Court Unit, on the topic "Reservation Policy and its continuation."

□ On 27-6-2001 Mr. H. K. Patil, Karnataka Minister for water resources, addressed the members of AAB, city unit, on the topic "Inter State Water Disputes; our achievements in the field of irrigation."

□ On 3-7-2001 Sri Rajiv Dixit, leader of Bharat Bachav Andolan, addressed the members of AAB, High Court Unit.

□ On 5-7-2001 Mr. C. K. Jaffer Sharief, former Union minister and MP addressed the members of AAB, Magistrates Court Unit, on the topic "unification of Karnataka and prevailing problems of Kannadigas". Mr. Malleshaiah, President of AAB Presided over the function.

□ On 6-7-2001 Mr. Justice N. Venkatachala, Karnataka Lokayuktha, addressed the members of AAB, city unit.

□ On 29-7-2001, 30th Annual General Body meeting of AAB, and the election of office bearers of the Association for the term 2001-03 was held at the city unit.

□ On 13-8-2001 Mr. Ajaykumar Singh, joint commissioner of police and Mr. M. N. Reddy, additional commissioner of police, Bangalore city addressed the members of AAB, city unit, on the subject introduction of one way traffic around city civil courts.

□ In a function held on 17-8-2001 at the conference hall, CTO, Bangalore under the auspices of Karnataka Tax Consultants Association Sri D. R. Balaji Singh, Addl. commissioner of commercial taxes in Karnataka released "Electronic book floppy set on Karnataka Sales Tax Act and Rules with case laws". Sri K. N. Subba Reddy, President AAB graced the function presided over by Sri S. K. Nahar, president, Karnataka Tax Consultants Association, Bangalore.

□ AAB celebrated the 54th Independence Day on 15-8-2001. Mr. K. N. Subba Reddy, President AAB, unfurled the national flag

and addressed the members of the Association who had assembled at the High Court Unit.

□ On 17-8-2001 Mr. Justice G. C. Bharuka took over as the Acting Chief Justice of High Court of Karnataka.

□ 18-8-2001 was a working day for judicial work in the High Court of Karnataka.

□ On 20-8-2001 under auspices of AAB Prabhat Kalavidaru staged a dance drama at the city auditorium.

□ On 12-9-2001 ace spin bowler Anil Kumble was felicitated by the AAB in a function held at the city unit. Mr. Justice M. F. Saldanha, Judge, High Court of Karnataka, spoke on the occasion and wished that Anil Kumble will do well in the forthcoming South Africa Tour. The function was presided over by Mr. K. N. Subba Reddy, President AAB. Along with Anil Kumble winners and runners of the State Level Advocates Cricket tournament were also felicitated.

□ On 19-9-2001 Mr. Justice R. V. Raveendran, Judge, High Court of Karnataka, addressed the members of AAB, High Court Unit on "the role of lok adalaths in reducing pending cases". Mr. K. N. Subba Reddy, President AAB, presided over the function.

□ On 22-9-2001 H. H. Sri Shivarudra Swamy, pontiff of Beli Mutt, addressed the members of AAB, City Unit, on the subject "patriotism and democracy". Mr. K. N. Subba Reddy, President AAB, presided over the function.

□ On 25-9-2001 Dr. D. Raviprakash, ophthalmologist, addressed the members of AAB, City Unit, on the subject "Eye donation". Mr. K. N. Subba Reddy, President AAB, presided over the function.

□ On 26-9-2001 Sri D. B. Inamdar, Minister of State for Food and Civil Supplies, Govt. of Karnataka, addressed the members of AAB City Unit on the topic "Food Policy of Karnataka". Mr. K. N. Subba Reddy, President AAB, presided over the function.

□ On 29-9-2001 Mr. Justice K. Sreedhar Rao, Judge, High Court of Karnataka and Mr. D. B. Chandre Gowda, Hon'ble minister for Law and Parliamentary Affairs, Government of Karnataka, addressed the members of AAB, Magistrates Court Unit. Mr. K. N. Subba Reddy, President, AAB, presided over the function.

□ On 30-9-2001 annual general body meeting of Nyayamitra Co-operative Bank was held at Bangalore.

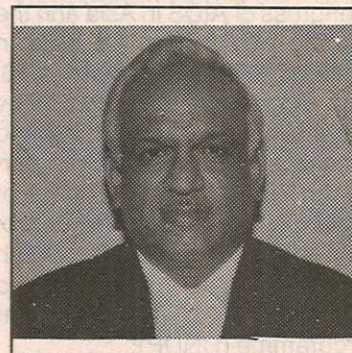
Campus Watch

□ Mr. Justice Kuldip Singh, a former Judge of the apex court, urged judges to use their judicial power to bring relief to the common man and break free from traditional rules and limitations that stand in the way. He was speaking on "Judicial activism" at the National Law School of India University (NLSIU) on July 14, 2001.

□ On 3-8-2001 Mr. Justice J. S. Verma, Chairman, National Human Rights Commission, inaugurated the first national seminar on racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance organised by the NLSIU at Bangalore. Dr. N. R. Mahadhava Menon, Vice-Chancellor, National University of Juridical Sciences, Kolkata, delivered the key note address. Director of NLSIU Mr. Madan Gopal also spoke on the subject.

□ The Political Science Department of Christ College, Bangalore in association with NLSIU is launching a Diploma course in Legal Literacy. This course aims at making the common man aware of legal issues which confront him in everyday life. The course includes study of relevant aspects of constitutional law, family law, criminal law, labour law, environment law, patent law, medical ethics and general law. The classes will be conducted by professors of NLSIU and duration of the course will be six months. At the end of the course a Diploma certificate is awarded to those who clear the exam.

□ The Government of Karnataka by its notification of the Law Department, dated 16-8-2001 has nominated Sri G. V. Thimmappaiah, Advocate, as a member of the Academic Council of the National Law School of India University (NLSIU). The term of office is for three years from 29-8-2001.

G. V. Thimmappaiah

See Page 8

Appointments

□ Mr. M. N. Shankar Bhat has been appointed as the Judicial member of I Addl. Consumer Redressal Forum, Bangalore Urban District with effect from 1-8-2001. He was earlier working as the Prl. Judge of Bangalore Family Court.

□ The following judicial appointments have been made to the fast track courts in Bangalore City and Rural Districts. These appointments have taken effect from 11-8-2001.

Bangalore City

CH No. I Mr. P. Gopalkrishna.

CH No. II Mr. K. Nagayya Shetty

Bangalore Rural

Mr. N. Prahladacharya

□ Through a notification dated 20-8-2001 Mr. M. Ramachandra Reddy, Advocate has been appointed as the official receiver for Bangalore District. He will hold the office for three years. He replaces Mr. H. Puttaswamy, Advocate, whose term expired.

M. Ramachandra Reddy

□ Through a State Government notification dated 4-9-2001 the following Advocates have been appointed as special public prosecutors to the newly established fast tract courts. These appointments are for a period of 2 years from the date of their assuming the posts.

Mr. Y. R. Jagadish and Mr. B. Visweshwaraiah to Bangalore city fast track courts No.1 and No.2; Mr. K. V. Keshav, Bangalore Rural; Mr. S. B. Patil, Belgaum; Mr. H. S. Sharana Basavana Gowda, Bellary; Mr. S. B. Amarannanavar, Dharwad; Mr. Mahanthesh Erappa Shigli, Gadag; Mr. M. B. Poovanna, Kodagu; Ms. Sangeetha Bhadra Shetty, Gulbarga; Mr. B. Amare Gowda, Koppal; Mr. E. R. Kotrappa, Chitradurga; Mr. P. B. Patil, Raichur and Mr. H. M. Veerabhadraiah, Davanagere.

FESTIVITY

Between 22-27th August 2001 Ganesh Festival was observed at the AAB premises of High Court Unit. Mr. Mahantesh Hosmat, Advocate, had made wonderful arrangements in this regard.

Lahari Advocates Forum

□ On 2-9-2001 a picnic was organised to Thippagondana Halli. 35 persons partook in it.

□ Under the joint auspices of Lahari Advocates' Forum and Jaypee Associates, a blood donation programme, was organised at Bangalore on 30-9-2001. 50 donors voluntarily donated blood. Bangalore Kidney Foundation - RT - had made excellent arrangements to draw the blood from the donors.

Lahari Foundation

□ During June 2001, the foundation granted Rs. 5,000 to Mr. C. S. Kumar, Advocate, as financial assistance on health grounds.

□ During August 2001 the foundation provided medical assistance of Rs. 2,500 to Mr. N. V. Subba Reddy, Advocate.

Humour in Courts

Advocate : Your honour this case is 20 years old, don't give adjournment.

Judge : Take up this case before fast track court if you are so much concerned!

Campus Watch

from page 7

□ A Research programme on "HIV/AIDS ; Laws, Ethics and Human Rights concerns" is on the agenda of the sixth International Congress of AIDS in Asia and the Pacific (ICAAP) to be held in Melbourne from October 5 to 10. The programme is conducted by the Institute of Legal Ethics and Medicine (TILEM), which is part of the National Law School of India University, and the unit of HIV and Development (for South and South-West Asia) of United Nations Development Programme (UNDP).

Literary Union

□ On 22-6-2001 renowned cine actor and Lok Sabha Member Mr. Ambarish inaugurated the activities of the Literary union for the period 2001-03. The chief guests at the function were Ms. Rani Sathish, Karnataka Minister for Kannada and Culture, Mr. Justice V. Gopala Gowda and the Advocate General Mr. A. N. Jayaram. Mr. Malleshaiah, President, AAB and Mr. Y. Vasudeva, President, Advocates Co-operative Society Limited were the special invitees. Mr. T. M. Venkata Reddy, President of Literary Union presided over the function held in front of City Civil Courts Complex. The function ended with Sugam Sangeeth Programme rendered by Mr. Raju Anantha Swamy and friends. The Sugam Sangeeth programme was sponsored by the Department of Kannada and Culture, Bangalore.

□ On 29-6-2001 Ms. Bhumi K. Reddy from Mysore gave a Bharathanatyam performance under the auspices of the Literary Union.

□ On 14-7-2001 Literary Union had organised an excursion to Markonahalli Dam, Yedyur, Jaladagere, Adichunchanagiri and Shravanabelagola. 35 members comprising Advocates and their family members participated.

□ On 6-8-2001 under the joint auspices of Bangalore Literary Union and AAB, Raksha Bandhan was observed at the city Auditorium of AAB. Sri Dinesh Kamath, Karnataka Prantha Karyavaha of R.S.S., who was the chief guest at the function spoke on the significance of the festival.

□ On 17-8-2001, Dr. H. Narasimhaiah, former Vice Chancellor, Bangalore University, addressed the members of the Union on the topic "Jeevanadalli Haasya". Mr. K. N. Subba Reddy, president of AAB was the chief guest of the function, which was presided over by Mr. T. N. Venkata Reddy, president of the Union.

□ On 28-8-2001 Mr. K. S. Ramamurthy, Director, Department of Kannada and Culture, Govt. of Karnataka addressed the members of Union on the subject "Cultural Challenges of Karnataka". Mr. K. N. Subba Reddy, president, AAB and Mr. K. Amarnath Gowda, Attorney, USA were the chief guests at the function which was presided over by Mr. T. M. Venkata Reddy, president of the Union. This was followed by a programme of Sugam Sangeeth in which Mr. Shimoga Subbanna, Mr. Vemgal D. Narayana Swamy and Mr. Yaswant Halibandi and other singers participated.

Lokayukta Appointed

□ Mr. Justice N. Venkatachala, former Judge of Supreme Court of India, has been appointed as the new Lokayukta of Karnataka. The official press release issued on June 26, 2001 says that on the recommendation of Chief Minister Mr. S. M. Krishna, the Governor of Karnataka Ms. V. S. Ramadevi has appointed Mr. Justice N. Venkatachala as the Lokayukta. The vacancy arose on account of completion of his tenure by Mr. Justice S. A. Hakeem.

□ Karnataka Lokayuktha, Mr. Justice N. Venkatachala, has sent an open letter to public servants during the first week of July 2001, reiterating the expectations from public servants and what the Lokayuktha can do if they are found indulging in corruption, nepotism and favouritism.

Obituary

We regret to report that :

□ On 8-6-2001 S. Ramesh (40), Advocate, passed away at Bangalore.

□ On 27-8-2001, K. S. Savanur, Advocate, passed away at Bangalore.

□ On 27-6-2001 K. N. Parvathi (53), District Judge and member KAT, passed away at Bagalkote.

□ On 29-6-2001, K. Prabhakar (55), Advocate, passed away at Bangalore.

□ On 16-7-2001 Shivayogi Mutt (45), Advocate, passed away at Bangalore.

□ On 8-8-2001 R. Balagangadhar, former Civil Judge and Advocate, passed away at Bangalore.

□ On 14-8-2001 F.L.F. Alvares, Retired District and Sessions Judge and former Law Secretary, Government of Karnataka, passed away at Bangalore.

□ On 18-8-2001, T. Lakshmi Narasimha Iyengar, Advocate, passed away at Bangalore.

□ On 21-8-2001 V. Ravivarma, Advocate, practising before Mayohall Courts, passed away at Bangalore.

□ On 31-8-2001, K. S. Setlur (86), Advocate, passed away at Bangalore.

□ On 7-9-2001 S. James, Advocate and former Addl. Government Pleader, passed away at Bangalore.

ವರದಿಗಳು : ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್

ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಒಂದು ಪುನರ್ ಮನನ

ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ

ಹಾ. ರಾ.

ನಾನು ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ One plus one ಎಂದರೆ ಎಂಥ ದಡ್ಡನೂ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಹಾಗಲ್ಲ ಬಾಲಕರಲ್ಲೇ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ! ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗುವುದೇ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಈಗಿನ ಗಮ್ಯ ! ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವೇ ಸರಿ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿನಿಮಾ ರಂಗದಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ One plus two ಎಂದರೆ ಪೋರ್ ! ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಕರೆಂಟ್ ಬಿಲ್, ವಾಟರ್ ಮೀಟರ್ ಬಿಲ್, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕಳಿಸುವ ಬಡ್ತಿ ತಗಾದೆ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ನೀವು ನಿಗವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯ ನಿಮಗೆ ಅರಿವಾದೀತು. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ಮನೆಗಳ ಟೆಲಿಫೋನ್, ಕರೆಂಟ್ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಭೂತಕನ್ನಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಹೊರಪಟ್ಟ, ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಸಂಕಲನ, ವ್ಯವಕಲನ ಮುಂತಾದ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಈಗ ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ. ಅದು ಅವರವರ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯ ! ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬರೆದುಕೊಡುವ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪೇಪರ್ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಗಳಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪರೀಕ್ಷಕರು 'ಕಾಪಿ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಭಯವೂ ಈಗ ಆವರಿಸಿದೆ. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇದೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ತಳಹದಿ. ಇದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ. ಆಧುನಿಕ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಬಳಸುವ ಸರಳ ಗಣಿತದ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿನೋದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದಂಥ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ವಿಶೇಷ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂತ್ರಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ! ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಒಂದು ತೆರನಾದ ಮನೋರಂಜನೆಯು ಯಾವ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲೂ ಸಿಗಲಾರದು. ಅಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲೇ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಬೇಕಾದ್ದೇನಿದೆ ! ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಪಾರ ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಾನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವನಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಗಣಿತದ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲೆಯ ರಸ್ತೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರು 25 ಸಸಿ ನೆಟ್ಟರು. ಬಾಲಕಿಯರು 15 ಸಸಿ ನೆಟ್ಟರು. ಅಂದು ನೆಟ್ಟ ಒಟ್ಟು ಸಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ? ಎಂಬುದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಉತ್ತರವೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ 'ಸಂಕಲನ' ವಾಸ್ತವ ಜೀವನದಿಂದ ಅದಷ್ಟು ದೂರ ಸರಿದಿದೆ ನೋಡಿ ! ಈಗ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಪುರಸಭೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಹತ್ತು 'ರೈನ್ ಟ್ರೀ' ಸಸಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನನ್ನ ಮನೆ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಹುಡುಗರಿಂದ ನೆಡಿಸಿದೆ - ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಆಸೆಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ನೆಪಹಾಕಿಕೊಂಡು ! ಮಾರನೆಯ ದಿನ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನನಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದು ಗುರುತೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ! ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲ ಸೂತ್ರಗಳ ಪುನರ್ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟ ನನಗೆ ಸಂಕಲನವೆಂಬುದು ಅದ್ವೈತದಂತೆ ಮಾಯಾಮೋಹಕವೆನಿಸಿತು. ಬರೀ ಮಿಥ್ಯೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಯಾರು ? ನಾನೇ ಅಲ್ಲವೆ ಮರ ಎಂದು ನಾನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಂಡೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಉತ್ಸಾಹ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ತುರುಕಿದ್ದ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು (ಈಗ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ) ಪುನರ್ ಮನನ (Re-vision) ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಾಗ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವು.

ನಮ್ಮೂರು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮಾಸದ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ (ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿ ಮುಗಿದಿತ್ತು) 15 ಸಾವಿರ, ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ 20 ಸಾವಿರ ಲಾಭ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂಬ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಯಿತು. ನನಗೋ ಲೆಕ್ಕದ ಹುಚ್ಚು ! ಒಂದು ದಿವಸ ಅದೃಕ್ಷರನ್ನು ಕಂಡು, ಬಂದ ಒಟ್ಟು ಲಾಭ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಅವರಿಗೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ ಒಂದು ಅವಿವೇಕದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಅದೃಕ್ಷರು ಕೆಂಗಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು ಎಂದು ರೇಗಿದರು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡವನು ತಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ 'ಸಾರ್, ಲಾಭ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರಲ್ಲ, ಅದು ಎಲ್ಲಿದೆ ತೋರಿಸಿ ಬನ್ನಿ' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನೇ ಗುದ್ದಿದ. 'ನೀವು ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ' ಎಂದ. ಲಾಭ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಏನು ಬೆಲೆ ? ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಗೆದ್ದು ಬಂದ !

ಹೋಗಲಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನೋಡಿ. ನನ್ನ ಖಾಸಾ ರೈತನೊಬ್ಬನು ಬೆಳಗಿನ ಗದ್ದೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಏದುತ್ತ ಓಡಿ ಬಂದು ಗೊಬ್ಬರದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ. 'ರಾಯರೆ, 300 ಕೆ. ಜಿ. ಫಾಸ್ಫೇಟ್, 650 ಕೆ. ಜಿ. ಪೊಟಾಷ್ ಮತ್ತು 200 ಕೆ. ಜಿ. ಯೂರಿಯಾಗಳನ್ನು ತೋಪಿನ ಗದ್ದೆಗೆ ಹಾಕಿ ಬಂದೆ ಎಂದ. ಗೊಬ್ಬರದ ಕಥೆಯನ್ನು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಪೇಪರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ತಲೆಕೆಟ್ಟೆ.

ಹಾಳಾದ್ದು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಬೇರೆ ಕೂತಿತ್ತಲ್ಲ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳೇಬಿಟ್ಟೆ. ಹಾಗಾದರೆ 'ನೀನು ಹಾಕಿದ ಗೊಬ್ಬರದ ಒಟ್ಟು ತೂಕ ಎಷ್ಟು ಅಂತ. 'ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡ ಬೇಕೇ ಸಾರ್' ಎಂದ. 'ಕೂಡೋ ಲೆಕ್ಕವಲ್ಲ ಕಣೋ ಅದು. ಈಗ ಕೂಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಗೋ ಸಬ್ಲಿಡಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅದು ಕೈಗೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಯೂರಿಯಾ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಕಳೇಬೇಕು. ಯೂರಿಯಾ ತೂಕವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ಚೀಲದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದು ಕಳೆಯೋ ಲೆಕ್ಕ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಖಾಲಿ ಚೀಲಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನೋಡಿ ರೈತನನ್ನು ಕಳಿಸಿದೆ. ಗೊಬ್ಬರದ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ 'ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕವೇ ಸರಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಮುಂದೆ ಬಂದ ಬೆಳೆ ನನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿತ್ತು ! ಪುಸ್ತಕ ನೋಡಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವವರ ಪಾಡೂ ಇಷ್ಟೇ ತಾನೆ !

ನನ್ನ ಸಂಖ್ಯೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಳಿ ಫಾರಂ ಇದೆ. ಆ ಕೋಳಿ ಫಾರಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೋಳಿಗಳಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು 'C' ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ 'E' ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಪಟಿಂಗ್ ಈಡು ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಎತ್ತಿದೆ. ಅನಂತರ ಅವನ ತಮ್ಮ 'F' ಎಂಬುವನು ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯಾದ ಕೋಳಿ ಫಾರಂದಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ 500 ಕೋಳಿಗಳು ಅವನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಅವನು ಅದನ್ನು 'S' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಅಡವಿಟ್ಟು 5 ಲಕ್ಷ ಸಾಲ ಎತ್ತಿದ. ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ E ಮತ್ತು F ಸ್ನೇಹಿತರು ಫಾರಂನ ಕೋಳಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಹಾ ಮಾಡಿದರು. 'C' ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮಾನೇಜರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾವಾ ಹೂಡಿ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ, ಸಾಲದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹಾಜರ್ ಮಾಡಿದರು. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಈಡಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೋಳಿಗಳು ಎಂದು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನುಡಿದರು. ಜಜ್ಜಿಗೆ ಆರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ವರದಿ ಕೇಳಿತು ಕೋರ್ಟು. ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಳಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಪುಕ್ಕಗಳ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದೂ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂತು. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ನಾನೇ ಲಾಯರು. ತಲೆ ಗಿರ್ ಅಂತ ಗೇರಿ ಹೊಡೆಯಿತು. ಕೋಳಿಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಲೆಡ್ಜರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಕೂತಿರುವುದರಿಂದ ಹಣಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಲೆಡ್ಜರ್‌ಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟವನು ಕೋಡಂಗಿ, ಇಸು ಕೊಂಡವನು ವೀರಭದ್ರ ? ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂತು ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು !

ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಜನಗಳ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಗುರಿ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ದೂರದ ಊರಿಗೆ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮುಂಭಾಗದ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಚಂಡನಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ. 'ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 50 ಮಂದಿ ಕೂರಬಹುದು. 50 ಮಂದಿ ನಿಂತು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ನನ್ನ ಎಣಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 162 ಜನ ಇದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕೂರದೆ, ನಿಲ್ಲದೆ, ಹಾಯಾಗಿ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಹೇಳಬಲ್ಲೀರಾ ಎಂದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹತ್ತಾರು ಜನ ತಲೆಹಾಕಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಲಭೆ ಎದ್ದಿತು. ಕಂಡಕ್ಷರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಿಡಿಗಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು 'ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತೇನೆ, 'ಮಗನೆ' ಎಂದ. ದೇವರು ಅನಾಥರಕ್ಷಕ ತಾನೆ. ಬಸ್ಸು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಲಿಸಲಿಲ್ಲ !

ನನ್ನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷಾಧಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಪುಟ್ಟ ಶ್ಯಾಮಿ. ಅವನು ತುಂಬ ಸಾಚಾ ಮನುಷ್ಯ. ಅವನು ಎಂದೂ ಹಾಲಿಗೆ ನೀರು ಬೆರೆಸಿದವನಲ್ಲ. ಅವನ ಬಳಿ 6 ಹಸುಗಳಿದ್ದು, ಒಂದೊಂದು ಆಕಳೂ ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತದೆ. ಅವನ ಹಾಲಿನ ಅಂಗಡಿ ನನ್ನ ಮನೆಮುಂದೆ. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ನಾನೂ ಕಾಫೀ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಅಂದು ಒಂದು ಪವಾಡ ನಡೆಯಿತು. ತಾನು ಕರೆದ ಹಾಲನ್ನು ಅವನೇ ಅಳಿದು ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ 60 ಲೀಟರ್ ಜಮಾ ಬರೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನನ್ನ ಕೈಲೇ ಬರಿಸಿದ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ, ಅವನು ಅದನ್ನು ಮಾರಿ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ 65 ಲೀಟರ್ ಹಣ ಬಂದಿತ್ತು. 10 x 60 = 60 ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಿದ್ದ ! 10 x 6 = 65 ಎಂಬ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ನಂಬುವುದೇ ? ಬಿಡುವುದೇ ? "Airthmatic begins at home" ಎಂಬುದು ಅನುಭವ. 'Charity' ಏನಿದ್ದರೂ ಆಮೇಲೆ ! ನನ್ನ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವನೇ ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಂದು ದಿನ confirm ಮಾಡಿದ ! ಮಗು, ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಎರಡು ಡಜನ್ ಕಿತ್ತೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ಎರಡೆರಡು ಹಂಚು, ಹಾಗೆ ಹಂಚಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳು ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ ? ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಈ ಸರಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಭಾಗಾಕಾರ ಮಾಡಿ ಶೇಷ ಸೊನ್ನೆ ಎಂದ. ಅಪತ್ತೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ, ಇವನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕರೆ ಯಾರಿಗೂ ಏನನ್ನೂ ಉಳಿಸೋಲ್ಲ ಅಂತ, ಈಗ ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆ ಭಾಗಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಶೇಷ ಉಳಿಯೋಲ್ಲವಂತೆ. ಭಾಗಲಬ್ಧವೊಂದೇ ಸಾಕಂತೆ ! ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡೆ !

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆಯಾಕೆ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಕಾಫಿ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು 'ಹಾಳು ಲೆಕ್ಕದ ಮನೆ ಹಾಳಾಯಿತು, ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಪೇಪರ್ ಓದುತ್ತಾ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕೂರಿ' ಎಂದಳು. ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಕ್ಷರದ ಸಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದೆ. Unit trust ಪದದಲ್ಲಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮೈನಸ್ ಆದ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಪ್ಲಸ್‌ಗೊಂದು ಕಾಲ, ಮೈನಸ್‌ಗೊಂದು ಕಾಲ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ದೇಶದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಹಿವಾಟು, ಸರ್ಕಾರದ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದರೆ ಬಜೆಟ್ ಸರಿಪಾಟುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಒಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಚಿತ್ರಗಳು ಮೂಡಿದವು. ವಕ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರಿದೆ. ಸತ್ಯದ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿರುವ ಭಾರಿ ಹಣದ ಮೊತ್ತ ಇಂಥ ಸಂಕಲನ, ವ್ಯವಕಲನ, ಗುಣಾಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾಗಾಕಾರಗಳ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಜೆಟ್ ಗತಿ ಏನು ? ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾಡೇನು ? ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಒಂದು ಬೇಧಿಸಲಾಗದ ಸಂಖ್ಯಾವ್ಯೂಹವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಯಾವ ಬಡ್ಡೆ ಟ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಅನುಸ್ಥಾನಗಳ ತಾಂಡವ ದೃಶ್ಯ ! ಸಂಖ್ಯಾವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ 'ಶೂನ್ಯ'ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದವರೂ ನಮ್ಮ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೇ ! 'Defecit finance' ಎಂಬ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ನಾವು ಶರಣಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಎಂದಷ್ಟೇ ತಾನೆ ಇದರ ಸರಳ ಅರ್ಥ. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಸರಳ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆ ? ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಅಭಿಮನ್ಯು ಎಷ್ಟೇ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದರೂ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ ಈ ಸಂಖ್ಯಾವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪಾಡು. ಅವರ ಆಡಿಟ್ ಅಸ್ತು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತಾಗಿದೆ ! ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು ! ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬದುಕಿಗೂ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಸೂತ್ರಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿದ್ದ ಸಂಬಂಧ ಈಗ ಕಡಿದುಹೋಗಿದೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಬದುಕಿನ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ, ನೈಜ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಹೊರಟ ವೇದಾಂತಿಗಳು, ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು, ರಸಮುಷಿಗಳು ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಶೂನ್ಯವೆಂದೇ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಲೌಕಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಒಬ್ಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. "Life is like Airthmatic. Add all desires, subtract ego and friends, multiply all misdeeds, divide all wealth. The Product is zero" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. 'ಸರ್ವಂ ಶೂನ್ಯಮಯಂ ಜಗತ್' ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾನವ ಕೋಟಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ. ಆ ಮಹಾತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಅಂತರ್ಗಾಮಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಭಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಅದಕ್ಕೇ ಇರಬೇಕು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ರಿವಿಜನ್ (Revision) ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು !

(ಮುಗಿಯಿತು)

ಮಹಾಕುಂಭ ಪ್ರವಾಸ

ಸಿ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್

ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ

ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಪುರು ಒಂದು ಉಪಚಾರ. ಕರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮದುವೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಡೇರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಲಾಗದು. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಆ ಬಗೆಯ ಡಾಂಚಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಈ ಷಾಹಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೆಂದರೆ ಮನೆ ಮಂದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೆಟೆದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಮುದುಕರು ಯುವಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತೀರ ಅಸಕ್ತ ಮುದುಕರನ್ನು ಯುವಕರು ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಆಟ. ಯಾರೂ ಯಾವ ಸೊಟ್ಟಿ ಮೋರೆಯೂ ಮಾಡದೇ, ಅರಣ್ಯದ, ಕಿರುಕಾಡದ, ಎದುರು ಹೇಳದೇ, ಚರ್ಚಿಸದ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಈ ಜನಜಂಗುಳಿ ಇರುವೆಗಳಂತೆ ನಿಲ್ಲಲು ಬೇಸರವಿಲ್ಲದೇ ಬರುವುದು ನೋಡಿದರೆ, ಇವರ ಈ ನಡತೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಿರಲಿ, ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಮಾದರಿ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿವರ್ಧಕದಲ್ಲಿ "ಆಗೇಬಡಿಯೇ ಚಲಿ ರಹಿಯೇ" ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನೇ ಆದೇಶವೆಂಬಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ ಯಾವ ಸಂಚಾರದ ಅಡೆ, ತಡೆಯೂ ಉಂಟು ಮಾಡದೇ ಗುರಿ ತಲುಪಲು ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಜನರ ಶಿಸ್ತು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚು ವಂತಹದು. ಸದಾಕಾಲ ರಸ್ತೆ ನಿಯಮ ಮೀರದೆ ಸಂಗಮದ ಕಡೆ ಹೋಗುವ ಜನ ಒಂದು ಬದಿ, ಹಿಂದಿರುಗುವ ಜನ ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿ ನಡೆದಾಡುವುದು ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ.

ಹೀಗೆ ನಾವು ಕಂಡ ಗುಂಪು ಮಂಗಳವಾರ ೨-೨-೨೦೦೧, ಬುಧವಾರ ೩-೨-೨೦೦೧ ಮತ್ತು ಗುರುವಾರ ೪-೨-೨೦೦೧ ರಾತ್ರಿ, ಏಳರವರೆಗೂ ನಡೆದಿತ್ತೆಂದರೆ, ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಯಾವ ಮಧ್ಯಂತರ ನಿಲುಗಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ, ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಜನ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆಂಬುದೂ ಯಾವ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೂ ಯೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ಜನರ ಮನಃಪಟಲದ ಭಾವನೆಯೋ, ನಿರಾತಂಕ, ಯಾವ ಸಂಕಟದ ಸುಳಿವೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಷ್ಟದ ಅಳುಕೂ, ಆ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ. ಯಾವ ಉಪಟಲದ ಭೀತಿಯೂ ಅವರ ನಡೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟ, ಕೋಟಲೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಸಂಸಾರದ ಸಾವಿರ ವಿರಸಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಜೀವನ ಭಾರವೆಂಬ ಸಂಕುಲಿತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ ತೊರೆದು ಬರುವ ಈ ಜನರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಂಗಮದ ಸ್ಥಾನವೆಂದು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳು ರೋಮಾಂಚಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ ತುತ್ತೂರಿ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ ಆ ಮೌನ ಮೆರವಣಿಗೆ, ಹುಚ್ಚೆದ್ದ ಜನರ ಮುಗ್ಧತೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆ. ತಮ್ಮ ಪಯಣ ಒಂದು ಪ್ರವಾಹದ ಕಡೆಗೆಂದು ಅವರು ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕ್ರಮಣಿಕ ನೋಡದೆ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರಾಗಿ, ವಶೀಕೃತರಾಗಿ ನಡೆದದ್ದಷ್ಟೇ ಅವರ ಕಾರ್ಯ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ತಮಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ನಿಸ್ಸಂಶಯವೆಂಬ ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ. ಈ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಾನದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ನಿರ್ಧಾರ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೈವೀಶಕ್ತಿ, ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿನ ಆ ಬೃಹತ್ ಆಕರ್ಷಣೆ ಒಂದು ಸೂಜಿಗಲ್ಲ. ಅದು ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಡದು. ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶದಷ್ಟೇ ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿಯಾದಲ್ಲಿ, ಗಂಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಚೇತನವಷ್ಟೇ ಅವರು ಗಂಗೆ-ಯಮುನೆಯರ ಮಡಿಲಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಧುಮುಕಲು ಪ್ರೇರಣೆ.

ಇದು ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾದಾಗ, ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗದಾದಾಗ ಒಂಟಿತನವೂ, ಜಂಟಿತನವೂ ಯಾವುದೂ ಬಾಧಕವಾಗಲಾರದು. ಅಲಹಾಬಾದಿನಿಂದ ಸುತ್ತ ಆರೇಳು ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ದೂರದಿಂದಲೇ ವಾಹನ ನಿರ್ವಹವಿದೆಯೆಂದರೆ, ಯಾರೇ ಆದರೂ ಹತ್ತಾರು ಮೈಲಿ ನಡೆದು ಬರಲೇ ಬೇಕು. ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ನಡೆದು ಬಂದವರ ಬವಣೆ ನಮಗಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ. ಮೇಳದ ಸಜ್ಜಾದ ಭಾಗಗಳಿಂದಾಗಲೀ, ಸಂಗಮಕರ ೧-೨, ೩-೪ ಮೈಲು ನಡೆದು ಬರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂಭ್ರಮ, ಅವರ್ಣನೀಯ ಅನುಭವ. ಮತ್ತೆ ಈ ರೀತಿಯ ನೋಟ ಸಿಗಲಾರದು. ಇದಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸಾನುಭವದ ಸಾಫಲಕ್ಕೆ ಮಿತಿ. ಆದರೆ ಇದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇದೆ.

ಎರಡನೆಯದು:- ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವವರ ವೈವಿಧ್ಯತೆ. ಕುಂಭಮೇಳವನ್ನು ಪುರು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನ. ದೇಶದ ಬಹುವಿಧ ಪಂಥಗಳ, ಪಂಗಡಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಬಿಡಾರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ಹರೇರಾಮ ಹರೇಕೃಷ್ಣರು, ಭಸ್ಮಕಬ್ಬನ್ ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಆಶ್ರಮಗಳ ಶಿಷ್ಯರು ಭಜನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಪ್ರವಚನ, ಹವನ, ಹೋಮಗಳನ್ನು ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಜನಾಕರ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಖರೀದಿರುತ್ತಾರೆ. ವೇದಘೋಷ, ಕೀರ್ತನೆಗಳ, ಸಂಗೀತಸುಧೆ, ಪ್ರವಚನಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಸಾರ ಅಡಿಗಡೆಗೂ, ಬಿಡಾರದಿಂದ ಬಿಡಾರಕ್ಕೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನ ಪಿಸಾಸುಗಳಿಗೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ, ಸಂಸಾರದ ಜಂಜಾಟದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾದರೂ ದೂರವಿದ್ದು, ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ರಸದೌತಣ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾರಾಟ, ನಾನಾವಿಧ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಕ್ರಯ ಕಾಲ ಕಳೆಯಲು ಸದವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹತ್ತಾರು ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನಕುಗಳ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ, ಅರೆಸರ್ಕಾರಿ, ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ, ಸೇವಾಕೇಂದ್ರಗಳು, ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಿಗೆ ಮಗದೊಂದು ಸೌಕರ್ಯ. ರೈಲ್ವೆಯವರ, ವಿ. ಎಸ್. ಎನ್. ಎಲ್. ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ನೂರಾರು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೇ ನಾನಾ ಸರಕುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳು, ಉಪಾಹಾರ ಗೃಹಗಳು, ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೂ, ಇಲ್ಲವೇ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಡಾವಣೆಗಳೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ೨ ವಿಧ. ಪ್ರವಹಿಸುವ ಗಂಗಾನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ೨ ಬೃಹತ್ ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರೈಲು ಸೇತುವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಚಾಲನೆ ಸೇತುವೆ. ಇವುಗಳ ಉದ್ದ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಕಿ. ಮೀ. ಇದೆ. ಈ ಗಂಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದು, ಒಂದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನುಳಿದ ನದೀತಳ ನುಣುಪಾದ ಮರಳು ಹರಡಿದ ವಿಶಾಲ ಸ್ಥಳ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹರಿದು ಸುಮಾರು ೨-೩ ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಂಗಮಸ್ಥಳ ಸೇರುತ್ತದೆ ಗಂಗೆ. ಈ ನದೀತಳದಲ್ಲೇ ೬-೮ ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮೇಳದ ಮುಖ್ಯ ಘಟಕವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಡೇರೆಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಳಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಡೇರೆಗಳು ಉಪ್ಪಿಸಿವೆ. ವಿಶ್ವಹಿಂದೂ ಪರಿಷತ್ತಿನದು, ಉದಾ : ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರ ಆಕ್ರಮಿತ ಜಾಗ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಡೇರೆಗಳಿವೆ. ಈ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅಲಹಾಬಾದ್ ನಗರದಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹದಿಮೂರು ಸೇತುವೆಗಳಿವೆ. ಬಡಾವಣೆಯ ಒಳಗೆ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಗಳು, ಅಡ್ಡರಸ್ತೆಗಳು ಇವೆ. ಮರಳಿನ ತಳಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಾರು ಅಡಿ ಅಗಲದ ಉಕ್ಕಿನ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಹಾಸಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಚಾರ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ. ಮಾಘ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಷಾಹಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ದಿನ ಮುಂಬೈನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಬರಬೇಕೆಂದರೂ ಪಾದಯಾತ್ರೆಯೇ. ಬಡಾವಣೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶ, ಅಲಹಾಬಾದ್ ನಗರ, ಸಂಗಮದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯ ಪುರಪ್ರದೇಶ. ಎಲ್ಲಾ ಬಯಲು, ಮೈದಾನಗಳಲ್ಲೂ ಮೇಳಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಹಾರಧಾಮಗಳು, ಮಿಲಿಟರಿ, ಪೋಲೀಸು ವಾರ್ಡ್, ಮತ್ತಿತರ ಖಾಸಗಿ ವಾಸ್ತವ್ಯಗಳು ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಇವುಗಳ ಬಗೆಗೆ

ಅಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೂ, ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳೂ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವೇದಿಕೆಗಳೂ ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಭೋಗದ ವಸ್ತು ವಿಲ್ಲ. ಕೈಮಗ್ಗದ ಮಳಿಗೆ, ಖಾದಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗದ ಮಳಿಗೆ, ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಗಳ ಮಳಿಗೆ, ಒಂದೇ, ಎರಡೇ ಊಟಸಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ರವಾನೆ, ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವೊಂದು ಅಧಿವೇಶನ, ಸಮ್ಮೇಳನ, ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬಹುದಾದನ್ನು ಊಟಸಬಹುದಾದರೆ, ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕುಂಭ ಮೇಳ ಅವುಗಳ ನೂರರಷ್ಟಿರಬಹುದು. ಈ ಮೇಳ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 35 ಚದರ ಕಿ. ಮೀಟರ್ ಇರಬಹುದಾದರೆ ಇದರ ಇತಿ-ಮಿತಿಯ ಅರಿವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ದೀಪ, ನಿಲ್ಲದೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು, ನಿಯಮಿತ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ, ಸುದ್ದಿ ಮಾಧ್ಯಮ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು, ಪ್ರಾಪ್ತ ವಿಧಿಯೆಂದರೆ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿಯವರು ತಮ್ಮ ಬಿಡಾರಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ನವೀಕರಿಸಿ, ಶಿಬಿರ ವಾಸವನ್ನು ಗೃಹವಾಸದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವ ತರದಾದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮುಂಜಿಗಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬಲ್ಲವರಿಗೂ ಇದೇ ಸೂಕ್ತ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಈ ರೀತಿಯ ಬೆರಗು ಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ಮೇಳದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಬಂದು ನೆರೆದಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಮೇಳದ ಮಹತ್ವ ಹರಡಿರುವ ಪ್ರತೀತಿಯೇ ಕಾರಣ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಈ ಮೇಳದ ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ತನ್ನ ಸಮೀಕೃತಿಯನ್ನು ಸಾದರ ಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಮೇಳದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆ ಅತಿ ಉಚಿತ. ಆದ್ದರಿಂದ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕುಂಭ ಮೇಳಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಳಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಬೃಹತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಭಾರತದ ಬೇರಾವ ನಗರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ದೊಡ್ಡ ಬೇದಕರ ಆವಾಹನ.

ಮೂರನೆಯದು :- ಹೇ ಗಂಗೆ ತವದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಎಮುಕ್ತಿ : ಕುಂಭ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕವಸ್ತು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಗಂಗಾ-ಯಮುನಾ-ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ. ಯಮುನೆ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವೈಶಾಲ್ಯದಲ್ಲೂ, ಆಳದಲ್ಲೂ ದೊಡ್ಡದು. ಆಗಲದಲ್ಲಿ ಯಮುನೆ-ಗಂಗೆಯ ಮೂರರಷ್ಟಿದೆ. ನೀರು ಮೂವತ್ತರಿಂದ ಐವತ್ತಡಿ ಆಳದ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಬಹುವಿಸ್ತಾರದ ಕೋಟೆ, ಯಮುನೆಯ ದಡದುದ್ದಕ್ಕೂ ವಿಸರಿಸಿ, ನಂತರ ನಗರದಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಅಲಹಾಬಾದ್ ನ ಹೊರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿ. ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತಡಿ ಎತ್ತರದ ಕೆಂಪು ಕಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡ ಈವಾಗಲೂ ಸುಭದ್ರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಹನುಮಾನ್ ದೇವಾಲಯವಲ್ಲದೆ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮಿಲಿಟರಿ ದಂಡು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಯಮುನಾ ದಡದಿಂದ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಿ. ಮೀ. ದೂರ ಸಾಗಿದರೆ, ಎದುರುಗಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ಗಂಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾಳೆ. ಗಂಗೆ ಆಳವಿಲ್ಲದ ನದಿ. ಈ ಎರಡು ನದಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಯಮುನಾ ನದಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಸಿರು, ಗಂಗೆ ನಿರ್ವರ್ಣ, ಯಮುನಾ ನೀರು ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟು, ಗಂಗೆ ನೀರು ಸಿಹಿ. ಯಮುನೆ ಶಾಂತಗಾಮಿನಿ, ಗಂಗೆ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ರಭಸ. ಎರಡೂ ಮಿಡಿತವಾಗುವ ಪ್ರದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ನಡುವೆ ಸರಸ್ವತಿ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಗಂಗೆ ಯಮುನೆಯರಲ್ಲಿ ಮಿಡಿತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ. ಸಾಧಾರಣ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಳದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಏಳುವ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಭೋರ್ಗರೆಯುವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ದೋಣಿಯ ನಾವಿಗರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಗಂಗೆಯ ತಟದಲ್ಲಿ ಮರದ ಜಗುಲಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ದೋಣಿಯಿಂದ ಈ ಜಗುಲಿಗೆ ಏರಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನೀರಿಗೀಯಲು ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಯಮುನಾ ನದಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವವರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ. ಆದರೆ, ಆಚೆ ಬದಿ ಗಂಗೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವವರಿಗೆ, ಆಳವಿಲ್ಲದ ಜಲಪ್ರದೇಶವಾದ್ದರಿಂದ ದಡದಿಂದ ನಡೆದೇ ಬರಬಹುದು. ಸೊಂಟದವರೆಗೂ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕುತ್ತಿಗೆಯವರೆಗೂ ನೀರಿದೆ. ಆದರೆ ಗಂಗೆಯ ರಭಸ, ಪಾದಾಳದಿಂದ ಮರಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನೇ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. 7ನೇ ತಾರೀಖು ಬೆಳಿಗಿನ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಬಿಸಿಲಿನ ವೇಳೆ ಯಮುನಾ ದಂಡೆಯಿಂದ ದೋಣಿ ಹತ್ತಿ ಬಂದು ಸಂಗಮ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ಕುಂಭಮೇಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭೦೦೦ ಸಾವಿರ ದೋಣಿಗಳು ಅವಿರತವಾಗಿ ಓಡಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೆಂದರೆ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯ ಒಂದು ಗಣನೆ ಸಾಧ್ಯ. ಎಂಟನೆಯ ತಾರೀಖು ಈ ಸಂದರ್ಭದ ಮಹಾಕುಂಭ ಮೇಳದ ಕಡೆಯ ಷಾಹಿ ಸ್ಥಾನ. ೭ನೇ ತಾರೀಖು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ, ಕಳೆದು ಗುರುವಾರ ರಾತ್ರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಮುಹೂರ್ತದ ಎರಡು ಘಂಟೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಘಂಟೆ ಮೂವತ್ತು ನಿಮಿಷದವರೆಗೂ ಇದು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಧ್ವನಿವರ್ಧಕ ಘೋಷಣೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಗಂಗೆಯ ದಡ ಜನನಿಬಿಡವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ನದೀ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹರವಿನಲ್ಲಿ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಬತ್ತದ ಹುಲ್ಲಿನ ಭಾಪೆಯಂತಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೈವಸ್ತ್ರಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಟು. ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನಸ್ತೋಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ನದೀ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನಸಾಗರವನ್ನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಆಗ ಹದಿನೇಳು ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ನಷ್ಟು ಶೀತ ಠಾತಾವರಣ. ಈ ಕೊರತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟೇಳುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಂದು ನಡೆದು ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಆದೇ ಒಂದು ಯಜ್ಞ. ಹೇಗೂ ಕಚ್ಚೆ ಪಂಚೆ ಕಟ್ಟಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಧರಿಸಿ, ಅಂಗೀ, ಷರಟು, ಸ್ಟೆಟ್, ಉಣ್ಣೆ ಟೋಪಿ, ಕಾಲು ಚೀಲ ಶೂಧಾರಿಯಾಗಿ ಮಿತ್ರರ ಜೊತೆ ಬೆಳಗಿನ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಸ್ಥಳ ಸೇರಲು ಒಂದೂವರೆ ಕಿ. ಮೀ. ಹಾದಿ ಜನರ ಹಿಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ದಡ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮೈ ಬಿಸಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಬಟ್ಟೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಜೈ ಗಂಗೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದಾಗ ನಮಗಿವಿಲ್ಲಿ ದಂತೆಯೇ ಸೊಂಟದ ವರೆಗಿನ ಕೊರೆಯುವ ಥಂಡಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತುದಾದಾಯಿತು. ಜೈ ಗಂಗಾ ಎಂದು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ, ಕಿವಿ-ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಮೂರು ಸಾರಿ ಮುಳುಗು ಹಾಕುವುದರೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಭೀತಿ, ನಿರುತ್ತಾಹ, ಸಂಶಯಗಳು ಕೊನೆಗೊಂಡವು. ಗಂಗೆ ತನ್ನ ನೀರಿನ ಉಷ್ಣ ಅಥವಾ ಶೀತ ತಾಪಮಾನದಿಂದ ತನ್ನ ಮಡಿಲಿಗಿಳಿದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಪೀಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನ ನೀರಿಗೀಳಿದವರ ಪೈಕಿ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ, ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ, ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವೂ ಆದದ್ದು ವರದಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಂತರ ೨೦ ನಿಮಿಷ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದು, ಭೂಮಿಗೆ ಮರಳಬೇಕೆಲ್ಲ ಎಂಬ ದುಗುಡ ಹೊತ್ತು ದಡ ಸೇರಿದುದಾಯಿತು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಅಬಾಲವೃದ್ಧರಾದಿಯಾಗಿ, ಈ ರೀತಿ ಮಿಂದು ಬರುತ್ತಿರುವ ನೋಟ ಹೃದಯಂಗಮವಾದುದು. ನಾ ಕಂಡ ಇಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೈ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಬ್ಬ ಎತ್ತರದ ಆಳು ಕುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಸೊಂಟದವರೆಗೂ ಶಾಲು ಹೊದಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಸೆಟೆದು ನಿಂತಿದ್ದ ಆತನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಆತನಂತೆಯೇ ಎತ್ತರದ ಆತನ ಮಡದಿ ಬೇವಿನ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಉಜ್ಜುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ರೀತಿ ಪವಿತ್ರ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಮಡದಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೇಚಿನಿಶಿತಾದರೂ, ಮರುಕ್ಷಣ ನನ್ನಲ್ಲೇ ಒಂದು ಸಂಶಯವೂ ಮೂಡಿತು. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಸಂಶಯ ನಿಜವಾಯಿತು. ಶಾಲು ತೋಳುಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಆತನ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಡಿಸಿದಾಗ ಕಂಡುಬಂತು. ಆತನ ಎರಡು ಕೈಗಳೂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವೆಂದು. ಆತ ಮಡದಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಚೊಂಬಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಂಬಿ ನೀರು ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಘಾಕೆ. ಅಂಗಚ್ಛೇದಿತನಾದ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಏನು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂಬ ಆಸೆ ಈ ಕಷ್ಟ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ್ದಿರಬೇಕು ?

ಅನತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಪ್ಯಾಂಟುಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ನಾಗಿದ್ದರೂ ಮೋಣಕಾಲುಗಳಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತೊಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಪ್ಯಾಂಟಿನ ಕಾಲುಗಳು, ಎರಡು ಸೊಂಟಗಳ ಕೆಳಗೆ ಆತ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಉರುಗೋಲುಗಳು ಆತ ಕುಂಟನೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ನಿಂತು, ಒಂದೊಂದೆ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಂಟಿಯಾಗಿ, ನಿರಾಸರೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಆತ ಗಂಗೆಯ ಜಲರಾಶಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಾ ಹೋದ. ಇವರಿಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ, ಚಳಿಯೆಂದೋ, ನೀರ ಶೀತಲವೆಂದೋ, ಮೋರೆಮುಸುಡಿ ಗಂಟೆಕ್ಕುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಗುಡಿಯಂತೂ ಆಸಾಧ್ಯ, ಪೂಜಾರಿಯ ನೆರವೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಕಾಟವೂ ಇಲ್ಲ, ಪೂಜಾರ್ಕಮ ನಡೆಸುವ ಸಂದರ್ಭವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೆಜ್ಜೆಂದರೆ ಯಾರೋ ಕೆಲವರು ಒಂದು ಕಾಡು ಹೂ ಹಿಡಿದು ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಪೀಠವಾಗಲೀ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಲೀ, ಚೈತನ್ಯ ಪಂಥದವರ ಪ್ರಭಾವವಿಲ್ಲದೇ ಇದುವ ಈ ಸಂಗಮವೆಂಬ ಜಲಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದೃಢಮನಸ್ಸರಾಗಿ ಯಾವ ನೂಕುನುಗ್ಗಲು, ಗುದ್ದಾಟ ಕಿರುಚಾಟಗಳೇ ಇಲ್ಲದೆ, ಬರುವ ಈ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಸೋಪಗೃತ ಉತ್ತುಂಗವೇರಿದ ಪರಿವೇಷಣೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ಗಂಗೆ ನಿಸ್ಸ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನಮಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲ. ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕಟಣಾ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾದ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರವಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರತಿ ಭಾರತೀಯ ಜಾತಿ, ಕುಲ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಭಾಷೆ, ಪ್ರಾಂತೀಯತೆ, ವಿದ್ಯೆ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಯಾವುದರ ಬೇಧಭಾವವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜೆಯ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಲಾಗದ, ಆದರೆ ಗೋಚರಿಸದೆ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿರುವ ವೇದವಾಕ್ಯ. ಗಂಗೆ ಪವಿತ್ರಳು, ಆಕೆಯ ದರ್ಶನ ಮುಕ್ತಿಯಾಕ. ಆಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸ್ನಾನ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೋಪಾನ. ಯಮುನೆ-ಗಂಗೆ-ಸರಸ್ವತಿಯರ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ, ಅಸೀಮ ಪವಿತ್ರ. ಇವುಗಳೊಡನೆ ಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಅಖ್ಯಾಯಿಕೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜ್ಯೋತಿಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಈ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬರುತ್ತದೆಂಬ ಒಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಈ ಜನರನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಉದ್ದೀಪಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ದೊರೆಯ ಅಮಂತ್ರಣವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ನೀರು ರಾಡಿಯೆಂದು, ಸಾಂಕ್ರಮಿಕ ರೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆಂದು ಇದು ಅತಿ ಕಷ್ಟಕರ ಪ್ರವಾಸವೆಂದೂ ಏನೇ ವಿರೋಧ ಬಂದರೂ ದಾಸ್ತದಿಂದ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ವಿಚಲಿತರಾಗದೆ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಪೂರೈಕೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ತನುಮನಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುವ ಈ ಪ್ರಜಾಕೋಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶ ವಿದೇಶಿಯರು ಮೂಕಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಕಡೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದ ಜನಸಮೂಹವನ್ನು ತಾನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಸಾರ್ಥಕ ಬಯಸುವ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿ ಜೋಗಿಯಂತೆ ನಡೆಸಿದ ಈ ಮಹಾಕುಂಭ ಕಣ್ಣಾರ ಕಂಡುದೇ ಧನ್ಯತೆಯ ಮಜಲು.

ಹೇ : ಗಂಗೆಯ ಮಜ್ಜನಂ, ಪಾಪಹರಣಂ, ಜಯ ಗಂಗಾಮಾತಾ ||

ಮುಗಿಯಿತು

ಭರತನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ತಾ|| ೨೯-೦೬-೨೦೦೧ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧-೪೫ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಲಿಟರರಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಟಿ. ಎಂ. ವೆಂಕಟರತ್ನಯ್ಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕು|| ಭೂಮಿಕಾ ರೆಡ್ಡಿರವರಿಂದ 'ಭರತನಾಟಕ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ಅಭಿನಯದಿಂದ ಕು|| ಭೂಮಿಕಾ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸಭಿಕರನ್ನು ರಂಜಿಸಿದರು.

ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಟಿ. ಎಂ. ವೆಂಕಟರತ್ನಯ್ಯರ ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಭೆಗೆ ಕು|| ಭೂಮಿಕಾರೆಡ್ಡಿಯವರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಾದ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಸಿ. ನಾರಾಯಣರವರು ಸರವೇರಿಸಿದರು.

'ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ'

ತಾ|| ೧೭-೮-೨೦೦೧ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಲಿಟರರಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ ವಿಜೇತ ಡಾ|| ಹೆಚ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧-೪೫ ಗಂಟೆಗೆ ಲಿಟರರಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಟಿ. ಎಂ. ವೆಂಕಟರತ್ನಯ್ಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ 'ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ' ಎಂಬ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪ ಮತ್ತು ಲಿಟರರಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದರು.

ಮುಖ್ಯ ಭಾಷಣಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ನೇರವಾಗಿ ವೇದಿಕೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಇನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಇತರ ಅತಿಥಿಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ನೇರವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಈ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರನ್ನು ಮತ್ತೆ ತರರನ್ನು ತಬ್ಬಿಬ್ಬು ಗೊಳಿಸಿದರು. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣವಿಲ್ಲದೆ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯ ಎಷ್ಟು ಸಖ್ಯ ಅಮೂಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಜೀವನದ ಸುದೀರ್ಘ ಹಾಗೂ ಆಳವಾದ ಹಲವಾರು ಸ್ವ-ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಭಿಕರನ್ನು ಹಾಸ್ಯದ ನೆಗೆಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದರು. ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಅನುಭವಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತೀ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಸ್ಪಂದಿಸ ತಕ್ಕವು ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ತಿರುಳು ಹಾಗೂ ಯುವಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಜೀವನದ ತಿರುವುಗಳ ನಿತಿಪಾತ ಆಡಗಿತ್ತು.

ನಂತರ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿ, ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಅನುಭವದ ವ್ಯಂಗ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲುತ್ತಾ ಸಭೆಗೆ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಆಳ ಅನುಭವದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದರು.

ಲಿಟರರಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರತ್ನಯ್ಯರ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ ಅರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಲಿಟರರಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ್ ರವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ನಗೆಹನಿ

1) ಕೆಟ್ಟ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಖ್ಯಾತ ನಾಟಕಕಾರ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಷಾನನ್ನು ತಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಳಿದ "ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕೂತಿರಿ". There is a kick at the end of play ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಕಿಕ್ (ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಅಂಶ) ಇದೆ" ಎಂದು. ಷಾ ಹೇಳಿದ: "Give it to the author" (ಅದನ್ನು ನಾಟಕಕಾರರಿಗೇ ಕೊಡಿ)."

2) ಡಾ|| ಡಾಗ್ಲಸ್ ಕೈಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಔಷಧಿ ಕುಡಿದು ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೊರಡಲು ಅನುವಾದ. "ಡಾಕ್ಟರ್ ನನ್ನ ಕಡೇ ಆಸೆ ಒಂದಿದ ನೆರವೇರಿಸಿ" ನಡುಗುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ. "ಏನು ಹೇಳಿ?"

"ನಾನು ಸಾಯೋಕೆ ಮುಂಚೆ ನಿಮ್ಮ ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಒಂದು ಸಲ ನೋಡೋಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ."

"ಸಂಗ್ರಹ"

"ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾಯ್ದೆ"

೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ಪ್ರಿವೆನ್ಟಿವ್ ಆಫ್ ಕರಪ್ಷನ್ ಆಕ್ಟ್' ಎಂಬ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ೯-೯-೮೮ರಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ೯-೯-೮೮ರಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಪುನರ್ ಜಾರಿ ಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಂಚವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕ' ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬರೆದ ಲೇಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದಂಡಸಂಹಿತೆ ಕಲಂ ೨೧೨ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕ ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸದರಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕ' ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಯಾವನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮುನಿಪಾಲಿಟಿ, ನಗರಸಭೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೌಕರರು ಹಾಗೂ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರೇ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರಾಗುತ್ತಾರೆಲ್ಲ ದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರಿಸೀವರ್‌ಗಳು ಕೋರ್ಟ್ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಲಿಕ್ವಿಡೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ಕಾನೂನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸೇವಕರೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಗ್ರಿಟ್ರೇಟರ್ ಎಂದು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಅಂತಹವರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ, ಜಾಹೀರು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಚುನಾವಣೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರು ಎಂದೇ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತದೆ.

ಚುನಾಯಿತ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರೆಂದೇ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅರ್ಥೈಸಿದೆ. ಪಿ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾವ್ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಜೆ. ಎಂ. ಎಂ. ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕರು ಎಂದೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಿಹಾರದ ಮೇವು ಹಗರಣ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲೂ ಇದೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕ ಎಂದರೆ ಆತನ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೭ರನ್ವಯ ಯಾವನೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕನಾಗಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಲೀ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯ 'ಪ್ರತಿಫಲ' ಪಡೆದರೆ ಅಥವಾ ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಪರಾಧ. ಈ 'ಪ್ರತಿಫಲ' ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಉದ್ದೇಶ ಏನಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ದಂಡವನ್ನೂ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಕಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕನಾಗಲು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿರುವ' ಎಂದು ಬಳಸಿರುವ ಪದದ ಅರ್ಥ ಇಷ್ಟೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹುದ್ದೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನೇನಾದರೂ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಅದು ಅಪರಾಧ. ಉದಾ: 'ಆ' ಎನ್ನುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನೇಮಕಾತಿ ಆದೇಶ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಪ್ತರಲ್ಲಿ ಅವನು ಇನ್ನೂ ಬೃಹದ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ನಾನು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಸೇರಿದ ನಂತರ ನನ್ನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಲಂ ೭ರನ್ವಯ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಎಸಗುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ 'ಪ್ರತಿಫಲ' ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಹಣವೇ ಆಗಿರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಹಣದಿಂದ ಆಳೆಯಬಹುದಾದಂತಹ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ವಸ್ತು ಆಗಿರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ಹಣದ ಬದಲು ಬಂಗಾರದ ಒಡವೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಬಂಗಾರದ ಒಡವೆ ಮೌಲ್ಯ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಲಂಚ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಣ ಅಥವಾ ಹಣದಿಂದ ದೊರಕಬಹುದಾದಂತಹ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. 'ನಾನು' ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ನೀನು ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ನನ್ನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ 'ನೌಕರಿ ಕೊಡಿಸು' ಅಥವಾ 'ನನ್ನ ಮಗ ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಮಾಡು' ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆದರೂ ಅದು ಈ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಧಾರ - ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ

ತಾ|| ೨೦-೮-೨೦೦೧ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧೨-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ವತಿಯಿಂದ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೆಡ್ಡಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಟದ ಮೈದಾನದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಗೌತಮ್‌ರವರವರಿಂದ ದ್ವಿಚಕ್ರ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮೈನವಿರೇಳಿಸುವ ರೋಮಾಂಚಕಾರಿ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಚಿನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿಯ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕಡುಬಡತನದ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬಂದ ಈ ಸಾಹಸೀ ಯುವಕ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೇ ತಂದೆಯ ಪೋಷಣೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಾಹಸದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ, ಹಲವಾರು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ವಿವಿಧ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪದಕ ಪಡೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಅಮೋಘ ಸಾಧನೆಯ ಸಾಹಸಗಳೊಂದಿಗೆ ಜನರನ್ನು ರಂಜಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಷರಟು ಬದಲಾವಣೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸುಲಿಯುವಿಕೆ, ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಆಸನ ಹಾಕುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಧನೆಗಳು ಇವನ ಪ್ರತಿಭೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಇದೇ ತಾ|| ೨೦-೮-೨೦೦೧ರಂದು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಸರಾದಂತಹ ಕಲಾತಂಡ ಪ್ರಭಾತ್ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

1. ನೃತ್ಯರೂಪಕ: ಪ್ರಭಾತ್ ಕಲಾವಿದರಾದ ಕು|| ದೀಪತ್ರಿಕೆ, ಆರ್ಚನಾ, ಸಿಂಧು ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರತಿಭಾಪೂರ್ಣ ನೃತ್ಯರೂಪಕ ಅಭಿನಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಣ್ಮುಂಬ ಸವಿಯುವ ಸುಯೋಗ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರದ್ದು. ಈ ಸಂಗೀತಮಯ ನೃತ್ಯರೂಪಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ 'ದಶಾವತಾರ', 'ಆಡೋ ಎಂಬಾರೋ ರಂಗ', ನೃತ್ಯದ ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಾದ ಈ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಲಾವಿದರು, ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮೀರಿದ ಅನುಭವ, ತಾಳಬದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಬದ್ಧತೆಯ ಪ್ರಬುದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಎರಡನೇ ಹಂತವಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ ವೀಣಾ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರಿಂದ ಸಂಗೀತ ಗೋಷ್ಠಿ (ವಾದ್ಯಗೋಷ್ಠಿ)ಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮತಿ ವೀಣಾರವರು ತಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ "ಅಮೃತವರ್ಷಿಣಿ" ಹಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ಆನಂಭಿಸಿ ಮೂರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ (ಅದರಲ್ಲೊಂದು ತೆಲುಗು) ತಮ್ಮ ಮಧುರ ಕಂಠದ ಸಾಧನೆಯ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸಿದರು.

ಮೂರನೇ ಹಂತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 'ಗೀತೋಪದೇಶ'. ಇದಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾತ್ ಕಲಾವಿದರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ರವರು ಮಾತನಾಡಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಇತರರಿಗೂ ತತ್ವಾತ್ಮಕ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ವೇದಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕಲಾವಿದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಸಭಾಂಗಣ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿಿದ್ದರೂ ಇದರಲ್ಲೇ 'ಗೀತೋಪದೇಶ'ದಂತಹ ಬೃಹತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರಭಾತ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೂ, ಕಲಾವಿದರು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೀಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಸಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನೃತ್ಯರೂಪಕ 'ಗೀತೋಪದೇಶ'ದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದ ಕು|| ದೀಪತ್ರಿಕೆರವರ ಅಭಿನಯ ಹಾಗೂ ಭಾವಭಂಗಿಗಳು ಸದಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಸದಾ ನೆನಪಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂತಹವು. ನಂತರ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ, ಇದರ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್

ಲಂಚಗುಳಿತನ ಉಪನ್ಯಾಸ

ತಾ|| ೬-೭-೨೦೦೧ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧-೪೫ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಶಯ್ಯನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ, ಸಂಘದ ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರಾದ ಗು|| ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎನ್. ವೆಂಕಟಾಚಲರವರಿಂದ "ಲಂಚಗುಳಿತನ ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ" ಎಂಬ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಶಯ್ಯನವರು ಸಭೆಯ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ ಮಜ್ಜುತ್ತಾ ಅವರ ಜೀವನದ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಗು|| ನ್ಯಾಯ ಶ್ರೀ ಎನ್. ವೆಂಕಟಾಚಲರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಗಳು, ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಆಗುವ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದ ಏರುಪೇರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಗಿತಿ ಅಂದಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಅಂದಿನ ನಾಯಕರು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು. ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು ನಾವು ಕಟಿಬದ್ಧರಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿಗಳಾದ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಕೇಳಿದರೂ ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾದರೂ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಲಂಚದ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ತಾವು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆ ಪಡೆಯಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಯಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವಕರು ಸದಾ ಲಂಚ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜದ ಪಿಡುಗುಗಳಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದು, ಮುಕ್ತ ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಸಂಘದ ಪ್ರಭಾವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ನಾಗಮೋಹನ್ ರವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಪ್ರವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ

ತಾ|| ೧೪-೦೭-೨೦೦೧ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೮ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಲಿಟರರಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ವತಿಯಿಂದ ವಕೀಲರ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೊರಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಅಂದು ನಿಗದಿತ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಘಟಕದಿಂದ ಹೊರಟು ಮಾರ್ಕೋನಹಳ್ಳಿ, ಡ್ಯಾಂ, ಎಡೆಯೂರು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುವ ಜಲದಗೆರೆ ಅಟ್ಟಲಕ್ಕಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಆದಿಚಂಚನಗಿರಿ ಸೇರಿ ಭೈರವೇಶ್ವರನ ದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಠದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ವೀಕ್ಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂದು ರಾತ್ರಿ 9-30 ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸ್ವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸುಖಮಯ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭವಗಳ ಸರಮಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದರು.

ಈ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರು ಸೇರಿ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತೈದು ಮಂದಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ನಾನೋ ? ಏನೆಯೋ ?

ಏನೇ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಮೇಲೇರಲೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯ
ವಿರಿ ಆದ ನಂತರ ಏನೇ ಏತಕೆ ಬೇಕು
ಹೌದು ಏನೇ ಏತಕೆ ತಾನೆ ಬೇಕು
ಬೇಕಾದೀತು ನಾ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದಾಗ
ಎಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ನಾನು
ಇದ್ದೆ ಇರುವೆನು ಮೇಲೆ ಸದ್ಯ
ಇನ್ನೇತಕೆ ಬೇಕು ಏನೇ ಆಯೋ ?
ಅಷ್ಟೂ ಅರಿಯದ ಮೂಢನೇ ನಾನು ?

ನನ್ನ ಮೇಲೇರಿಸಿದ್ದ ಏನೆಯೆಂದು
ದಿನವೂ ಅದನ ಮನದಲಿ ನೆನೆವರಾರು
ನಾನು ಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ ಏನಿಗೆ ಬೆಲೆ
ನಾನೇ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನೇ ಇದ್ದು ತಾನೆ ಏನು
ಮೊದಲು ನಾನು ನಂತರ ಏನೇ
ನನ್ನಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೆ ಆ ಏನಿಗೆ ಬೆಲೆ
ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾನು ಹೇಗೋ ಮೇಲೆ
ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಏನೋ ?

ಮೇಲೇರುವ ಮನಸ್ಸು ನನಗಿತ್ತು
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಿಗೆ ಬೆಲೆ ಎಲ್ಲಿತ್ತು
ಸುಮ್ಮನೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು
ಬೇಕಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು ಅದು ಇವತ್ತು
ಅದೇಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದ ಮಹತ್ವ
ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ ನಾನು ಬಾಳಿನ ಗಮ್ಮತ್ತು
ಏನಿಗಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನಂತಹ ತಾಕತ್ತು
ಇದನು ಆ ಏನೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಿತ್ತು

ನಾ ಮೇಲೆ ವಿರಿ ಹೋದರೂ
ಏನೇ ನನ್ನ ನೋಡುತಲೇ ಇದೆ
ಆಯೋ ಪಾಪ ಅದು ಎಂದಿದ್ದರೂ ಕೆಳಗೆ
ನನಗೋ ಈಗ ಮೇಲಿಂದ ಬಗ್ಗಿ
ಕೆಳಗೆ ನೋಡುವುದು ಬಲು ಕಷ್ಟ
ಜೊತೆಗೆ ನನಗೇನಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟ
ನನ್ನ ಪೂಜೆಯೋಗವಿಲ್ಲದ್ದು ಅನಿಷ್ಟ
ಮೇಲೇರಲು ಆದಿತೇ ಅದಕೆ ನನ್ನ ಪು

ಕೇಳುತ್ತಿದೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯಂತೆ
ಆಕಸ್ಮಿಕ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುವುದಾದರೆ
ಮಾಡುವ ನೀನು ಏನು ?
ಎಂತಹ ಮೂರ್ಖ ಪ್ರಶ್ನೆ!
ನಾನಂದಾದರೂ ಕೆಳಗೆ ಇಳುವೆನು ?
ಅಜ್ಞಾನಿ ಪರಮ ಅಜ್ಞಾನಿ
ನನ್ನಂತೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಿ
ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಗ್ಲಾನಿ !

ಎಷ್ಟೋ ದಿನದ ಮೇಲೆ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ ಏನೇ
ನನ್ನಿಂದಲೇ ಮೇಲೆ ಬಂದಿಯಲ್ಲ
ನನ್ನನ್ನೇ ಒದೆಯುವೆಯಲ್ಲ ನೀನಂತ ಕೃತಜ್ಞ !
ಅಬ್ಬಾ ! ಎಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಆಸೆ ಈ ಏನಿಗೆ
ಎಂದೆಂದೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ದುರಾಸೆ
ತಾನೇ ತನ್ನಿಂದಲೇ ಎನ್ನುವ ಅಹಂ
ಎಂತಹ ಅಜ್ಞಾನದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ !
ನಾನೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ... ಈ ಏನೇ...
ಇದ್ದರೇನು ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇನು ?

- ಶ್ರೀಲತಾ ವಿ. ಮೂರ್ತಿ

ಪ್ರವಚನದ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ

ದಿನಾಂಕ ೨೧-೦೯-೨೦೦೧ ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧೨-೪೫ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ, ಬೇಲಿಮಠ ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಠದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ, ಶಿವರುದ್ರ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ "ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ" ಎಂಬ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪ್ರವಚನದ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಭಕ್ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಮಾಜ, ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳು ಈ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ, ಪ್ರಚಲಿತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ, ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭಿಕರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಅವರ ಗಮನ ತಮ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣ, ದೇಶ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳು ಮಠಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನಮನಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ಪಂದನ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು, ಅಹುತಿ, ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ, ದೇಶ ಸೇವೆ, ಬಲಿದಾನ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಸಂಘಟಿತ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬುದ್ಧಿ ನೀಡಿದ ನಾಲ್ಕು ಸೂತ್ರಗಳು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾಯಕರಿಗಿರಬೇಕಾದ ಗುಣಧರ್ಮ, ನಡತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಪಂದನ- ನಾಯಕ- ನಾಗರಿಕ ಮಧ್ಯೆ ಮತಾಧಿಪತಿಗಳ ಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಕಳೆಗಳ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಅಶೋಕ, ಬಿಂದುಸಾರ ಮುಂತಾದವರುಗಳ ಆಡಳಿತದ ವಿವರಗಳನ್ನು, ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ ಸಭಿಕರನ್ನು ತಮ್ಮ ವಾಕ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿ, ನಂತರ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಕೆಲ ಮಹತ್ವದ ಹಾಗೂ ಸ್ಪರ್ಧಾರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ತದೇಕಚಿತ್ತ, ತಾಳ್ಮೆ, ಮನೋಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಭಾಪೂರ್ಣ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಸಭೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ಅಮೋಘ ಅನುಭವದ ಛಾಪನ್ನು ಸೂಸಿದರು.

ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರ್ಜುನಯ್ಯರು ಸಭೆಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಫಲ-ಪುಷ್ಪ ನೀಡಿ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ಗೌರವಿಸಿದರು. ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್, ವಕೀಲರು

ಅಮೆರಿಕದ ಒಡಲಿಗೆ

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಿರುವಾಗ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೧, ೨೦೦೧ರಂದು ಅಮೇರಿಕದ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಕೇಂದ್ರದ ಎರಡು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ದಳ್ಳುರಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾದವು. ಸಾವಿರಾರು ಜೀವಗಳು ಬಲಿಯಾದವು. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ (ಕೆಲವು ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಸಾವಿಗಾಗಿ, ನಷ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗಿತು. ಅಮೆರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬುಶ್ ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ತಪ್ಪರಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿದರು. ನೆರವಿಗಾಗಿ ಕೈ ಚಾಚಿದರು. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಿಂದಾಗಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಮಘಾತವಾದ ಸಂದರ್ಭವಿದು. ಆದರೆ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಬೆಂಕಿಗೆ ಭಾರತದ ಮಂದಿ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸುಮಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ. ಶ್ರೀಲಂಕಾಗೂ ಅದೇ ತೊಂದರೆ. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಕಾವು ಸುಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಅವಿರತ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೂ ಅರಿವಿದೆ.

ಆದರೆ ಅಮೆರಿಕಾ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದ ಕಾಳಜಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕುಮ್ಮಕ್ಕನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದಂತಹ ದೇಶ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾತ್ರ ಕೂಡ ಕಿರಿಯದು. ಆದರೆ ಈಗ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ನೇರ ಗುರಿ ತಾವೇ ಆದಾಗ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಮೆರಿಕಾ ಕಡೆಗೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತಿದೆ. "ಒಸಾಮ ಬಿನ್ ಲಾಡನ್" ನನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಆರೋಪಿಯನ್ನಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿರುವ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧದ ಭೀತಿಯನ್ನು ಹೇರಿದೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಕೂಡ ಅಮೆರಿಕವನ್ನು ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಆಗುವ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತೂಗಿ ನೋಡಿ ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ಜೈ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ತೋರಿದೆ. ಇದರಲ್ಲೂ ಜನರಲ್ ಮುಷರಫ್ ತನ್ನ ಕಿಲಾಡಿ ತನ ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇಬ್ಬಂದಿತನದಿಂದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಪಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಆಂತರಿಕ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ರಾಜಕಾರಣ ಕತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ದಮನಕಾರಿ. ಯಾರೇ ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರೂ ಅದು ಅಕ್ಕಮೃ ಅಪರಾಧ. ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮಂದಿ ನಷ್ಟ, ಸಾವು, ನೋವು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ, ದೇಶವೂ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ದಮನಕ್ಕೆ ಅವಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸಾಧಾರಣ ತುಡುಗುತನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿರುವ ಹಂತದಲ್ಲೇ ದಮನಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಉದಾಸೀನ ತೋರದೆ, ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವುದೇ ಇರದು. ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಕಿತ್ತಾಡುವ ಇಂತಹ ನಾಯಕರು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನೀರ್ವೀರ್ಯತೆ ತೋರಿ ತಮ್ಮ ದೇಶ, ಜನಗಳನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಕೊಡುವಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ನಿಷ್ಠಾವಂತ, ಮಾನವೀಯ ನಾಯಕರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ತನ್ನ ದೇಶ, ತನ್ನ ಜನ ಸುಖದಿಂದಿರಬೇಕು ಅರ್ಥಾತ್ ನಮ್ಮ ದಿಯಿಂದ ಬಾಳುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬ ತಾತ್ವಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ, ಆಳುವವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಕೆಚ್ಚುಗಳಿರಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯಿರಬೇಕು. ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಗೊಂದಲವಿರುವ ಆಡಳಿತಗಾರ ನಾಯಕ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ದೇಶವೊಂದರ, ನಾಡೊಂದರ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸಿಯಾನು? ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಸುಲಭದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲ. ಅದರ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವುದೂ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಆಳ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹತಾಶೆ, ಹೇಡಿತನಗಳೇ ಒಂದು ತರದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ನೀಡುವಂತಹುದು. ಮೂಲಭೂತ ವಾದಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರೇರಣೆ.

ಪೋಷಕರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ತೀವ್ರ ಬಡತನ, ಶೋಷಣೆ, ತಪ್ಪು ಅರಿವು, ನಾಯಕರುಗಳ ಮತಾಂಧತೆ, ರಾಜಕಾರಣ, ದುರಾಸೆ ಹೀಗೆ ಯುವಕರನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗಳೆಡೆಯವ ಅಂಶಗಳು ಸಮಾಜದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಅಶಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಸುವಾಗ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಿಷವಿರುವ ವೇಗ ಬಹಳ. ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಸುಲಭ, ಆಕರ್ಷಣೀಯ. ಹತಾಶೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅಶಾಂತಿಗಳು ಮೂಲ ಆಯುಧಗಳಾಗಿರುವ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ದಮನ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ವಿನಾಶ ಖಂಡಿತ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿಯಾದರೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿರುವುದು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ದಮನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ. ಭರವಸೆಯಿಂದ ಕಾದು ನೋಡೋಣ.

- ಜಿ. ಎಸ್. ನಟರಾಜನ್

ವಾಹನ ಚಾಲನಾ ಅನುಜ್ಞಾ ಪತ್ರ ವಿತರಣಾ ಸಮಾರಂಭ

ತಾ|| ೨-೦೯-೨೦೦೧ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು ಆಟದ ಮೈದಾನದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರ್ಜುನಯ್ಯರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ವಕೀಲ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಫ್. ಸಲ್ಮಾನರವರ ಅಮೃತಹಸ್ತದಿಂದ ವಾಹನಚಾಲನಾ ಕಲಿಕಾ ಅನುಜ್ಞಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಅರ್ಹ ವಕೀಲರಿಗೆ ವಾಹನ ಚಾಲನಾ ಅನುಜ್ಞಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಆರ್. ಟಿ. ಓ. ಕಛೇರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದರು.

ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್, ವಕೀಲರು

Honey ಕವನಗಳು

ಲಹರಿ ಪ್ರವಾಸ ಸ್ಪರ್ಧೆ

- 1) "ಭಾವಾ" ಭಾಷಾ ಐಕ್ಯತೆಯ ಸಂಕೇತ ಅಲ್ಲವಾ-
ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದರೆ 'ಬಾ'
ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲು 'ವಾ'
- 2) ನನ್ನಾಕೆಯ ಬಾನಗಡಿ ಎನೂ ಕೇಳಬೇಡಿ
ಬೆಂಗಳೂರು ಹವಾದಾಂಗೆ ಆಕೆ ಬಲ್ ಮೂಡಿ (Moody)
- 3) ವಿವಾಹದ ನವಮಾಸದಲಿ ಬದುಕೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನ
ಆಕೆ ಅವನನು ಕರೆದರೆ ರನ್ನ
ಆತನಿಗೆ ಆಕೆಯೇ ಅಪರಂಜಿ ಚೆನ್ನ
ಆದರೆ ದಶಕ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬದುಕು ಚೆತ್ರಾನ್ನ
- 4) "ಮಗ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸು ಸುಳ್ಳೇಳ್ತಾನೆ ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿ-
ಅಯ್ಯೋ! ಅದಕ್ಕೇನ್ ಕೇಳ್ತೀರಿ ಕಣ್ಣಿ
ಮುಂದಕ್ಕೆ ಆಗ್ತಾನೆ ವಕೀಲ ಇಲ್ಲ ರಾಜಕಾರಣಿ
ಕೋಪದಲಿ ಆಕೆ ಗುಡುಗಿದರೆ "ರೀ"
- 5) ಆತ ಸಿಡುಕುತ್ತಾನೆ ಏನೆ "ಲೀ"
ಇವರ ಜಗಳ 100 M Relay
ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ ಆಗುತ್ತ "Action Replay"
- 6) ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ನಲ್ಲಿ ನೋಡುದು, ಕಪ್ಪ ಕೋಟು
ಕಾರಿಡಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡುದು, ಕಪ್ಪ ಕೋಟು
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೋಡುದು, ಕಪ್ಪ ಕೋಟು
ಆದ್ರೆ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಳೀತಿದೆ ವಕೀಲ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು
Professionಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಭಾರೀ ಪೆಟ್ಟು

ವಿದ್ಯಾ ಕೆ., ವಕೀಲರು

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಾರೆ ಅನಿಲ್ ಕುಂಬ್ಳೆರವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ

ತಾ|| ೧೨-೦೯-೨೦೦೧ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧-೪೫ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೇಡ್ಡಿ ಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ, ಸಂಘದ ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ, ಖ್ಯಾತ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ತಾರೆ ಅನಿಲ್ ಕುಂಬ್ಳೆರವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಹಾಗೂ ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಕೀಲ ಸಂಘಗಳ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜೇತರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾರಂಭ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಫ್. ಸಲ್ಮಾನರವರು ಹಾಗೂ ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದರು.

ಕು|| ಹಂಸವೇಣಿಯವರಿಂದ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಸಭೆ, ಸಭೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ನಗರ ಘಟಕದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರಯ್ಯನವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಸೂಚನಾಾಗಿ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೋರಿದರು.

ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೇಡ್ಡಿ ಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀ ಅನಿಲ್ ಕುಂಬ್ಳೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಸಲ್ಮಾನರವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳ ಶ್ಲಾಘನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಕುಂಬ್ಳೆರವರ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಜೀವನದ ಘಟ್ಟ, ತಿರುವು ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಶೈಲೇಶ್‌ರವರು ವಿವರಿಸಿದರು.

ನ್ಯಾ|| ಸಲ್ಮಾನರವರಿಂದ ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ಳೆರವರಿಗೆ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ, ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ ಹಾಕಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ರೇಡ್ಡಿಯವರು ನ್ಯಾ|| ಸಲ್ಮಾನರವರಿಗೆ ಮಾಲಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ರಾಜ್ಯ ಅಂತರ ವಕೀಲ ಸಂಘಗಳ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜೇತರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಂದರ್‌ರವರ ನಾಯಕತ್ವದ ತಂಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕುಂಬ್ಳೆಯವರಿಂದ ಕೊಡಿಸಲಾಯಿತು. ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ತಂಡಕ್ಕೂ ರನ್ನರ್ಸ್ ಕಪ್ ನೀಡಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಈ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಆಟಗಾರರಿಗೂ ನೆನಪಿನ ಕಾಣಿಕೆ ಪದಕಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು.

ನ್ಯಾ|| ಸಲ್ಮಾನರವರು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಾ ಕುಂಬ್ಳೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ತಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಪ್ರವಾಸ ಫಲಪ್ರದವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸಿದರು.

ನಂತರ ಕುಂಬ್ಳೆರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದ ವಕೀಲರ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಹಾಜರಿದ್ದ ಇತರ ಹಿರಿಯರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ಟಿನ ನನ್ನ ಜೀವನ, ಮುಂದಿನ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸುವೆಯೆಂದು ಭರವಸೆ ಇತ್ತರು. ನಂತರ ವಕೀಲ ಮಿತ್ರರ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಬುದ್ಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಭೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್, ವಕೀಲರು

ಲಹರಿ ವೇದಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ೨-೯-೨೦೦೧ರಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಪ್ರವಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರವಾಸ ಬಗ್ಗೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು, ಮೂವರು ಪ್ರವಾಸಿಗಳು (1) ಶ್ರೀ ಶಾಂತೇಶ್ ಆವಾಜಿ (2) ಶ್ರೀ ರವಿಪ್ರಕಾಶ್ ಹಾಗೂ (3) ಮಾಸ್ಪರ್ ಸಿ. ಗುರುಪ್ರಸಾದ್‌ರವರುಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಗೊಳಿಸಿದರು. ೫೦ ರೂ.ಗಳ ಒಂದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಘೋಷಿಸಿದ್ದು, ಬಹುಮಾನ ಯಾರಿಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಪುಗಾರರು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಸಂಧ್ಯೆವೇ ಆಯಿತು. ಮೂವರು ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳೂ ಸುಂದರ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತೀರ್ಪುಗಾರರು ಶ್ರೀ ಶಾಂತೇಶ್ ಆವಾಜಿಯವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ. ಶ್ರೀ ಶಾಂತೇಶ್ ಆವಾಜಿಯವರು ೫೦ ರೂ.ಗಳ ನಗದು ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಬಹುಮಾನಿತ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಒಂದು ಆಹ್ಲಾದಕರ ಪ್ರವಾಸ

ಆ... ಫೈಲು... ಈ... ಫೈಲು, ಕರಿ ಕೋಟು, ಬಿಳಿ ಫೈಲು, ಆಫೀಸು, ಕೋಟು, ಆರ್ಗ್ಯುಮೆಂಟು, ಅಡ್ವರ್ಸ್ ಮೆಂಟು. ಅದೇರಾಗ ಅದೇ ಹಾಡು ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಜಿಡ್ಡು ಗಟ್ಟಿದ ಮನಸ್ಸು. "ಮತ್ತದೇ ಬೇಸರ ಅದೇ ಸಂಜೆ ಅದೇ ಏಕಾಂತ" ಎಂಬ ನಿಸ್ಸಾರ್ ಅಹ್ಲಾದ್‌ರ ಸಾಲುಗಳು ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಉದಯವಾಯಿತು ಭಾನುವಾರದ ರವಿಯಂದು. ರಸಮಯ ಕ್ಷಣಗಳ ಔತಣ ಬಡಿಸಲು ನಮಗೆಂದು 'ಲಹರಿ'ಯ ಅಮೋಘ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ.

೨-೯-೨೦೦೧ರ ಮುಂಜಾನೆ ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಕಾರುಹತ್ತಿ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದಾಗ ಹತ್ತಾಗಿತ್ತು. ತಕ್ಷಣವೇ ಚುರುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಷ್ಟು ಜೊಜೊ ಬಾತು. ವಡೆ, ಚಿಪ್ಪು ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಪೆಪ್ಪಿ, ಫಾಂಟ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡು ರಿಜರ್ವಾಯರ್ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆಂದು ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕಿದೆವು.

ಹತ್ತಾರು ಹೊಸ ಮುಖಗಳು, ಹೊಸತನ. ಆ ಸುಂದರ ಜಲಾಶಯ, ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಂಕ್ರೀಟಿನ ಬದಲು ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲೊಂದು ಈಶ್ವರನ ವಾಸಸ್ಥಾನ. ಕೊಂಚ ಮೈ ಚುರುಕ್ ಎನ್ನುವ ಅರುಣನ ಮುಸುಕಿನ ನಡುವೆಯೂ ಪಂಜರದ ಗಿಣಿಯನ್ನು ಹಾರಿ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆನೋ ನಿರಾಳ. ಹೊಸ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಅನುಭವ. ಹಿರಿಯರಾದರೂ ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಮಾನವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ಬುತ್ತಿ ಬಿಚ್ಚಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಹರಟಲು ಮುಂದಾದ ಕೆಲ ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರ ಮನೋಸ್ಥಿತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಊಟಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಹಾಗೆ ಆಗೊಂದು ಈಗೊಂದು ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿಗಳು ಮನ ಕುಲುಕಿದವು. ಅಪರಿಚಿತರೂ ಆತ್ಮೀಯರಾಗುವಂಥ ಆ ಘಳಿಗೆ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ.

ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಂಚ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಂತೆ ನಗರ ವಾಸಿಗಳು ಸರಳವಾಗಿ ಘಟಘಟನೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿದ ಪರಿಶ್ರಮ ಅದೆಷ್ಟು? ಎನಿಸಿತು. ರಿಜರ್ವಾಯರ್‌ನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲ್ಮಶತೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ತಿಳಿಗೊಳಿಸಿ ಕುಡಿದು ನೀರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ತಿಳಿದು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರಾದವು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಉಸ್ ಉಸ್ ಎಂದು ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ದಿಬ್ಬ ಹತ್ತಿ ಬೆವರಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಂಚ ನಲುಗಿದ ಜೀವಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಶುರುವಾಯಿತು ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ. ನುರಿತವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸತತವಾಗಿ ನರ್ತಿಸಿದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡಿದವು.

ನಂತರ ಹಾಡಿ ಕುಣಿದು, ದಣಿದ ಜೀವಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಭೋಗ್ಯ ಭೋಜನವಾದವು. ಆ ಹೋಳಿಗೆ, ಕೇಸರಿಬಾತು, ಬೇಳೆಬಾತು, ಮೊಸರನ್ನ, ಮದ್ದೂರು ವಡೆ ಮುಂತಾದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು. ವಸಂತನ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಚಿಗುರಿದ ಬಳ್ಳಿಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಮುಖದಲ್ಲೂ ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ಸೆಲೆ. ಆಹಾ... ರಸಭೋಜನದ ಪ್ರಭಾವ!

ಹೊಟ್ಟೆ ಪೂಜೆ ಆದಮೇಲೆ ಉಳಿದಿದ್ದೇನು? ಹೌಸಿ ಹೌಸಿ ಗೇಮ್, ಮ್ಯೂಸಿಕಲ್ ಚೇರ್, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮುಂತಾದ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಜಿಡ್ಡು ಗಟ್ಟಿದ ದೇಹ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಕಸರತ್ತು ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ನವೋಲ್ಲಾಸ ಮೂಡಿಸಿದವು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ರಸಮಯ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸೂರ್ಯನ ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿದು ತಣ್ಣಗಾದದ್ದೇ (ಸಂಜೆ) ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಾಮಿಸಿ, ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ನಂತರ ಬಿಸ್ಕೆಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಬಾಯಾಡಿಸುತ್ತ ಕಾಫಿ ಹೀರಿದ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಮರುಘಳಿಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು, ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರು ಆ ರಸನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ತೆರೆಯೆಳೆಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆನೋ ಆತಂಕ, ಬೇಸರ. ಮತ್ತದೇ "ನಿಸಾರ್"ರು ಕಾಡತೊಡಗಿದರು.

ಒಟ್ಟಾರೆ, ದುಗುಡ ದುಮ್ಮಾನಗಳ ಜಂಜಾಟದ ಬದುಕಿನ ನಡುವೆ ಹರಿದು ಬಂದಳು 'ಲಹರಿ'. ಆದಳು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಚೇತೋಹಾರಿ. ವಂದಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಮುಗಿಸುವೆನು ನನ್ನನುಭವದ ದಾರಿ. ಮತ್ತದೇ ರಸಘಳಿಗೆಯ ಕೋರಿ.

ಶಾಂತೇಶ್ ಆವಾಜಿ

ತಿದ್ಧಿಪಡಿ

(೧) ಮೇ ತಿಂಗಳ ಸಂವಾದದ "ಕಾನೂನು ಪದಕೋಶ" ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 'Sharpen' ಪದದ ಕನ್ನಡ ಪರ್ಯಾಯ ಪದವಾಗಿ 'ಹರಿತಗೊಳಿಸು' ಎಂದಿರಬೇಕಾದ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ 'ವಂಚಕ; ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇವೆ.

(೨) ಅಂತೆಯೇ ಅದೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಪುಟದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ (ಕಟ್ಟಕಡೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ) ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು ವಿ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿ ಎಂದಿರಬೇಕಿರುವುದು "ವಿ. ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ" ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ತೀವ್ರ ವಿಷಾದವಿದೆ.

"ಸಂಪಾದಕ"

ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ವಿಶೇಷ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆ

ತಾ|| ೧೦-೯-೨೦೦೧ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧-೪೫ ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೇಡ್ಡಿ ಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಗರದ ಕೇಂದ್ರ, ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಏಕಮುಖ ಸಂಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ವಕೀಲರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನಾನುಕೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆ ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದ ನಂತರ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಏಕಮುಖ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವಕೀಲರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣದಿಂದ ದ್ವಿಮುಖ ಸಂಚಾರಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಲು ತಾ|| ೧೩-೯-೨೦೦೧ರಂದು ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಹವಾಲು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಜಾತಾ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ನಂ. 2980, "ಲಕ್ಷ್ಮೀದೀಪ", 17ನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ, ಬನಶಂಕರಿ 2ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 070. ಮುದ್ರಕರು : ದಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಹೌಸ್, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 018. ದೂರವಾಣಿ: 652 7770 ಸಂಪಾದಕರು : ಜಿ. ಎಸ್. ನಟರಾಜನ್, ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು : ವಿ. ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ